БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЁЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

23 красавіка 1994 г.
Субота
№ 43(13760)
Кошт у розніцу 100 рублёў
Выдаецца з 1921 года

У НУМАРЫ:

Малюе Віктар ДУБОВІК

Слаўгарад знешне звычайны правінцыяльны горад, якіх шмат у Беларусі. Свой адбітак на жыццё горада наклала чарнобыльская бяда — памяншаецца насельніцтва, затое павялічваецца колькасць анкалагічных захворванняў сярод дзяцей і дарослых, жыць у гэтых прыгожых месцах становіцца небяспечна. Хто мае магчымасць — выязджае адсюль.

У Слаўгарадзе жыве адзіны на ўвесь раён фермер і той з'явіўся ў гэтым годзе. Пётр Войтаў прыехаў сюды з Расіі, атрымаў зямлю ў трыццаці кіламетрах ад горада. Пакуль не сумуе, спадзяецца на свае рукі, хоць улады, быццам бы і дапамагаюць.

Тут амаль не будуюць жыллё, людзі стаяць у чарзе з 1971 года, сярод іх — інваліды, "афганцы", звольненыя ў запас афіцэры. Абівае безвынікова парогі мясцовых улад і Даніла Фёдаравіч Сіліцкі, які пабудаваў палавіну Слаўгарада, а сам жыве ў доме, які ў любую паводку можа абрушыцца у Сож — рака "з'ела" амаль увесь горад і дом стаіць над самым абрывам.

(Заканчэнне на 2-й стар.).

Кур'ер "ЧЗ"

Прыехалі да маці

Учора ў Мінску адкрылася першая сустрэча беларускай моладзі свету.

Яе праводзяць маладзёжныя беларускія арганізацыі, сярод якіх "Задзіночанне беларускіх студэнтаў", "Аб'яднанне беларускіх скаўтаў", Саюз беларускай каталіцкай моладзі. У сустрэчы прымуць удзел каля двухсот прадстаўнікоў маладзёжных арганізацый з дзесяці краін блізкага замежжа. Праграма форуму прадугледжвае выступленне прадстаўнікоў маладзёжных арганізацый рэгіёнаў, правядзенне пленарных пасяджэнняў, на якіх гутарка пойдзе аб маладзёжным руху і дзяржаўнай маладзёжнай палітыцы, шляхах супрацоўніцтва беларускай моладзі розных краін.

"Замарожана" кватрплата

Нягледзячы на няпростае эканамічнае становішча, урад рэспублікі прыняў рашэнне штомесячную кватэрную плату больш не павышаць.

Пра гэта 21 красавіка на сустрэчы з участковымі інспектарамі рэспублікі паведаміў Старшыня Савета Міністраў Вячаслаў Кебіч. Магчымасць пайсці на такі крок кіраўнік урада ўгледзеў у аб'яднанні грашовых сістэм Беларусі і Расіі, пры якім павінна выправіцца крызіснае становішча ў эканоміцы, паколькі энергарэсурсы для Беларусі Расія будзе прадаваць па сваіх унутраных цэнах, а тавары прадпрыемстваў дзвюх рэспублік будуць рэалізоўвацца на іх тэрыторыях без мытных пошлін.

У Шушкевіча – новая пасада

Загадам рэктара Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта народны дэпутат, доктар тэхнічных навук Станіслаў Шушкевіч назначаны дырэктарам Цэнтра палітычных і эканамічных даследаванняў.

Да гэтага назначэння Станіслаў Станіслававіч кіраваў адным з трох інстытутаў, якія ўваходзяць у састаў ЕГУ, — Інстытутам палітычных даследаванняў.

БЕЛІНФАРМ.

Прысвечана 200–годдзю паўстання

Чароўнымі гукамі паланеза "Развітанне з радзімай" пачалося пасяджэнне Міжнароднай навуковай акадэміі "200 гадоў вызваленчага паўстання 1794 г.", якая адбылася ў Мінскім Доме літаратара. Удзельнічалі ў ёй навукоўцы не толькі з розных гарадоў і ўстаноў Беларусі, але і з Расіі, Польшчы, ЗША.

Даклады, якія былі прачытаны пад час акадэміі, вызначаліся разнастайнасцю тэматыкі і падыходаў да тэмы. Кандыдат гістарычных навук П.Лойка паказаў не толькі прычыны паўстання, а і своеасаблівасці ідэалагічнай арганізацыйнай і ваеннай дзейнасці паўстанцаў на тэрыторыі Вялікага княства Літоўскага. Сацыяльны склад удзельнікаў паўстання ахарактарызаваў намеснік старшыні Згуртавання беларускай шляхты Л.Акаловіч. Ён жа пазнаёміў з радаводам Томаша Ваўжанецкага — чалавека, які змяніў А.Т.Касцюшку на пасадзе кіраўніка паўстання. Аб ваенных аспектах гэтай гістарычнай падзеі расказаў навуковец з Польшчы М.Клімэцкі. А яго зямляк Г.Піскуновіч пазнаёміў з тым, як у польскім войску захоўваецца памяць аб Касцюшку. Аб уплыве паўстання на беларускую літаратуру, распавёў доктар філалагічных навук, дырэктар Нацыянальнага навукова-асветніцкага цэнтра А.Мальдзіс.

Сярод іншых выступленняў найбольшую цікавасць выклікаў даклад кандыдата мастацтвазнаўства В.Дадзіёмавай "Касцюшка і музычнае мастацтва Беларусі", прычым не толькі зместам, але і музычным суправаджэннем.

Мікола БАГАДЗЯЖ.

І адзін у поле воін

Да 8–й гадавіны чарнобыльскай трагедыі з прэм'ерай арыгінальнага спектакля выходзіць акцёр Рускага драматычнага тэатра ў Мінску Валерый Шушкевіч.

Гэта вольны музычна-пластычны аналіз "Вузкі шлях". Дарэчы, у дадзеным выпадку акцёр Рускага тэатра ўяўляе сабой тэатр аднаго акцёра, і ягоны асабісты тэатр — беларускі.

Спонсарам спектакля выступіла фірма "Аншлаг". А сярод гасцей прэм'еры, якая адбудзецца 26 красавіка а 20-й гадзіне ў памяшканні Рэспубліканскага палаца піянераў і школьнікаў, будуць і ахвяры трагедыі, і тыя з дзеячаў беларускага капіталу, якім неабыякавы іхні лёс. Сродкі, якія будуць сабраныя падчас спектакля, плануецца тут жа і размеркаваць сярод ахвяраў Чарнобыля.

Кантактны тэлефон спонсара імпрэзы: 38-63-90.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

"Чырвоны Крыж" на фоне Узыходзячага Сонца

Беларусь стала першай дзяржавай, межы якой перасек канвой з 7 грузавікоў Чырвонага Крыжа з грузам неабходных медыкаментаў і медыцынскіх матэрыялаў. Гэта — пачатак праграмы Дапамогі новым незалежным краінам, агульнай сумай на 9 мільёнаў амерыканскіх даляраў, што выдзеліў японскі ўрад. А каардынуецца праграма Міжнароднай федэрацыяй таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца пры непасрэдным удзеле нацыянальных таварыстваў Чырвонага Крыжа Малдовы, Беларусі, Украіны і рэспублік Закаўказзя.

Бальніцы згаданых дзяржаў атрымаюць 515 тон асноўных медыкаментаў і іншых матэрыялаў у выглядзе 5.300 медыцынскіх набораў, хірургічных кампанентаў. Іх змогуць выкарыстаць каля 4 мільёнаў пацыентаў у шасці былых савецкіх рэспубліках.

Беларусі перададзена ўжо 845 медыцынскіх набораў і хірургічных кампанентаў, якія на працягу года забяспечаць неабходнымі лекамі больш як 700 тысяч пацыентаў. Дапамога цэнтралізавана будзе паступаць у дзіцячыя і раённыя бальніцы, у бальніцы для псіхічнахворых, у радзільныя дамы, навукова-даследчыя інстытуты Брэста, Гродна, Мінска, Гомеля і Магілёва. Уся дапамога Беларусі японскім урадам складае 1,5 мільёна амерыканскіх даляраў.

Святлана КУЛІКОВА.

"Полымя", "Джэйх–Сож","Угунс" – кнігі на ўсялякі густ

У рэспубліцы працуюць цяпер 11 дзяржаўных выдавецтваў. Правы выдавецкай дзейнасці маюць 719 фірм, малых прадпрыемстваў і асобных грамадзян. Днямі ў зале выставы "Беларуская кніга– '94" адбылася прэзентацыя чарговых навінак.

Да ўвагі прысутных былі прадстаўлены "Кніга жыццяў і хаджэнняў" выдавецтва "Мастацкая літаратура" і новая газета "Рэкламнае акно", якую пачынаюць выпускаць у Беларускім таварыстве інвалідаў. Выступілі аўтары названых выданняў, прадстаўнікі выдавецкіх колаў.

Экспазіцыі выставы пастаянна абнаўляюцца, сюды трапляюць абавязковыя экземпляры кніг, альбомаў, брашур з Нацыянальнай кніжнай палаты Беларусі. Запрошаныя на прэзентацыю з цікавасцю азнаёміліся са стэндамі, дзе сабраны кніжныя навінкі ад "Беларускай энцыклапедыі", "Вышэйшай школы", "Мастацкай літаратуры", "Народнай асветы", "Полымя" і іншых дзяржвыдавецтваў. Шырока прадстаўлены і прыватныя фірмы, такія, як "Стары Свет-Прынт", "Сказ", "Веда-Р і Ф", "Веснік", "Джэйх-Сож", "Оракул", "Угунс".

Якаў ЯСЭПКІН.

Курсы валют на 22 красавіка:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	13050	13550	7720	8015
"Прыор"	13500	14000	8000	8300
"Белбізнесбанк"	13500	14000	8000	8300

МОЛАДЗЬ І ЧАС

Вячаслаў КЕБІЧ:

"Калі б мне давялося цяпер фарміраваць урад, палову ў ім складала б моладзь..."

□ Якаў ЯСЭПКІН, "ЧЗ"

У Савеце Міністраў Беларусі адбылася сустрэча прэм'ер–міністра Вячаслава КЕБІЧА з кіраўніцтвам дзяржаўных маладзёжных структур і прадстаўнікамі маладзёжных арганізацый рэспублікі, вынікам якой стане прыняцце ўрадавай пастановы.

Дзелавая размова прайшла ў канструктыўным рэчышчы. Прэм'ер адразу ж прапанаваў: меней "афіцыёзу", больш канкрэтыкі. Амаль дзве гадзіны працягвалася шчырае абмеркаванне сучасных маладзёжных праблем. Іх, як вядома, нямала — наспелых, прадыктаваных самім жыццём. Рэспубліка сутыкнулася з шэрагам цяжкасцей росту, дзяржаўнага будаўніцтва, абумоўленых эканамічным крызісам. Яго хвалі захлынулі і маладзёжныя грамадскія рухі. Зусім невыпадкова, што многія балючыя пытанні, якія ўзнімаліся на сустрэчы, звязаны, перш-наперш, з недахопам грашовых сродкаў на фінансаванне розных праграм.

Аб тым, што зроблена за два гады, і пра аспекты дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі распавядаў старшыня рэспубліканскага Камітэта па справах моладзі пры Саўміне Міхась Падгайны. Адзначыўшы тое станоўчае, што ўдалося зрабіць апошнім часам (а гэта і адраджэнне пэўных неблагіх традыцый, арганізацыйнага вопыту былога "ленінскага камуністычнага"), ён засяродзіў асноўную ўвагу на напрамках маладзёжнай дзяржпалітыкі ў бліжэйшы час.

Вырашэння патрабуе немалое кола пытанняў. У прыватнасці, з-за "хранічнага" недахопу памяшканняў, дзе можна было б арганізаваць работу з дзецьмі і падлеткамі, стварыць цэнтры па працаўладкаванню, наладзіць дзейнасць іншых маладзёжных структур, "церпяць" многія арганізацыі і суполкі. Арэнда ім проста не па кішэні, не камерцыйныя ж фірмы — дзе здабыць грошы?

Яшчэ важная праблема — рэалізацыя шматлікіх міжнародных праграм. Тут "ахілесава пята" — афармленне візавай дакументацыі. Пакуль міне час, патрачаны на здабыванне віз, часам і ехаць за мяжу позна. Ды й дадатковыя выдаткі вялікія, большасць папер можна атрымаць толькі ў Маскве. А туды ж, па сённяшніх цэнах, нават дарога даволі "стратная". Пра гэта гаварыла Святлана Каралёва — сустаршыня Нацыянальнай Рады, аб'яднаўшай шэраг маладзёжных грамадскіх арганізацый.

Дарэчы, гэтае новае рэспубліканскае аб'яднанне склалася з незалежных плыняў. Моладзь хутка зразумела — у яе адны і тыя ж праблемы. І знайшла агульную мову (характэрны прыклад для нашых палітыкаў). Вось толькі з дзяржструктурамі такую агульную мову, бывае, знайсці нялёгка. Гэта тычыцца як памянутай ужо арэнднай платы за памяшканні (месяц арандавання якога-небудзь падвала каштуе больш мільёна), так і фінансавання інтэрнацыянальных еўрапейскіх праграм (а іх у праектах каля пяцідзесяці).

Вячаслаў Францавіч пагадзіўся з выказанымі меркаваннямі, хаця і зазначыў, што ён не прыхільнік ільготнага падаткаабкладання. Але зрабіў выснову: трэба ўмяшацца ўраду. Магчыма, прыняць спецыяльнае саўмінаўскае распараджэнне, каб арэндная плата бралася з маладзёжных арганізацый і суполак, як з дзяржбюджэтнікаў. У развіццё тэмы прэм'ер-міністр прапанаваў прыняць захады і для больш кардынальнага вырашэння "жыллёвай" праблемы. А менавіта паспрабаваць вярнуць будынак былога ЦК камсамола "цалкам" моладзі. Цяпер там багата камерцыйных фірм. З імі нейкім чынам можна дамовіцца, а з маладзёжных арганізацый "забіраць" у казну сімвалічную плату.

— Гэтую ідэю падтрымалі прадстаўнікі Саюза моладзі. Магчыма, ёсць сэнс заключыць адпаведны дагавор і ратыфікаваць яго на летнім саюзным з'ездзе. Тады пытанне атрымае прававую нішу, і дагавор пачне "працаваць".

Хвалююць маладых і ўзаемаадносіны са спонсарамі і мецэнатамі. Добра было б неяк заахвоціць іх укладваць сродкі пад канкрэтныя праграмы. Тут таксама можа сказаць важкае слова ўрад. Зноў і зноў гучала тэма міжнароднай маладзёжнай палітыкі. Характэрны факт: калі ў мінулым годзе Камітэтам па справах моладзі фінансавалася 18 замежных праграм, то сёлета — толькі пяць. Выказвалася думка аб стварэнні спецыяльнага маладзёжнага аддзела пры Міністэрстве замежных спраў.

Увогуле трэба падкрэсліць, што лейтматывам усёй сустрэчы стала "фінансавая тэма". Але што ж рабіць, калі беларускія фінансы "пяюць рамансы", бадай, для ўсяго грамадства, а інфляцыйны накат пагрозліва ўзмацняецца, станьчаючы ў тым ліку і дзяржаўныя датацыі.

— Учора мы перадалі малазабяспечаным дзецям 150 мільёнаў рублёў, — сказаў прэзідэнт Беларускага дзіцячага фонду Уладзімір Ліпскі, маючы на ўвазе правядзенне дабрачыннай акцыі ў Мінскім дзяржаўным цырку — рэспубліканскага тэлевізійнага сходу "Бацькі і дзеці". Пісьменнік усхвалявана падзяліўся думкамі аб дзіцячых праблемах. Некаторыя з іх літаральна "крычаць" аб сабе. Цяпер у рэспубліцы каля трох мільёнаў дзяцей да 18-гадовага ўзросту. Гэта — наш залаты фонд, будучыня нацыі. Але становішча спраў (асабліва ў сувязі з чарнобыльскай бядой) патрабуе распрацоўкі нацыянальнай праграмы выратавання дзяцей і падтрымкі сям'і.

Прэм'ер-міністр выказаў свой пункт гледжання на пытанне. Акрамя ўзмацнення дзяржаўнай увагі да праблем дзяцей і сям'і, якая можа мець розныя формы, Вячаслаў Францавіч прапанаваў наступнае. Увесці ў практыку на Беларусі адлічэнне ад агульнай сумы дзяржбюджэту аднаго працэнта — і перадводзіць гэтыя грошы на асабістыя рахункі кожнага нованароджанага дзіцяці. А пасля дасягнення тым 18-гадовага ўзросту выдаваць накопленыя такім чынам фінансавыя сродкі, напрыклад, пад будаўніцтва жылля. Падобны падыход практыкуецца ў шэрагу краін свету і дае магчымасць забяспечваць будучае новых пакаленняў. У тых, хто толькі ўваходзіць у жыццё, паявіцца перспектыва, паявіцца надзея.

Цікавасць удзельнікаў сустрэчы выклікала прапанова аб стварэнні навукова-даследчага цэнтра па праблемах моладзі — згодна з еўрапейскай традыцыяй. І яна знайшла падтрымку прэм'ера. Ён паабяцаў выдзеліць памяшканне для такога цэнтра. Гэта тым больш актуальна, калі ўлічыць, што і цяпер праводзяцца, у прыватнасці, сацыялагічныя даследаванні, якія неабходны пры вызначэнні прыярытэтаў маладзёжнай палітыкі.

Кіраўнік урада асобным радком у размове вызначыў сапраўдную "хваробу" нашых дзён — беспрэцэдэнтны рост злачыннасці і заклікаў моладзь прыняць у барацьбе з ёй больш актыўны ўдзел.

Карысцай атрымалася сустрэча, усім дала глебу для роздуму. Урадавая пастанова абагульніць азначаную праблематыку, трэба спадзявацца, дасць імпульс да развіцця маладзёжных рухаў. Падводзячы рысу, Вячаслаў Францавіч каротка прааналізаваў сучаснае становішча на Беларусі, увязаўшы яго з кантэкстам размовы. Аб нечым ён, магчыма, пачуў упершыню, аб большасці праблем ведаў і сам. "Пад заслону", адказваючы на пытанне "Беларускай маладзёжнай", зазначыў: больш паловы ўрада, калі б давялося фарміраваць яго цяпер, памяняў бы на моладзь. Але прафесійную, адукаваную, здольную працаваць ва ўрадзе. Магчыма, жартаваў, а хутчэй за ўсё сказаў усур'ёз.

■

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

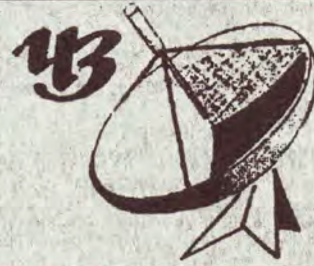

Дзяжурны па выпуску — Я.ЯСЭПКІН.

"Еўраньюс"

У агні броду няма

У выніку выбуху і ўзнікшага затым пажару на металургічным заводзе ў горадзе Мідлтаўн (штат Агайо) загінулі чатыры рабочыя.

Прычына выбуху пакуль не ўстаноўлена. Улады вядуць расследаванне трагедыі. Выбух адбыўся на заводзе, які належыць карпарацыі "Ак сціл".

Ці "рассакрэціць" МАГАТЭ ядзерныя аб'екты КНДР?

Злучаныя Штаты і КНДР у бліжэйшыя дні маюць намер правесці кансультацыі аб накіраванні ў Паўночную Карэю новай інспекцыі МАГАТЭ.

Эксперты не выключаюць магчымасці аднаўлення амерыкана-паўночнакарэйскіх перамоў на высокім узроўні. Міжнародная ізаляцыя і складанае эканамічнае становішча КНДР могуць прымусіць улады Пхеньяна пагадзіцца з патрабаваннямі аб правядзенні інспекцый паўночнакарэйскіх ядзерных аб'ектаў ужо ў канцы мая.

"Суперчэннэл"

Кітайскі крэдыт

Учора завяршыўся афіцыйны візіт прэм'ера Дзяржсавета Кітая Лі Пэна ў Туркменістан. Адбыліся яго перамовы з туркменскім прэзідэнтам С.Ніязавым.

У выніку заключана гандлёва-эканамічнае пагадненне паміж краінамі. Кітай павялічыць пастаўкі ў Туркменістан вырабаў тэкстыльнай прамысловасці, чаю, шоўку, а таксама даляравы крэдыт.

Сем з дзесяці

Прадстаўнікі ўрада Анголы і групоўкі УНІТА дасягнулі вялікага прагрэсу на мірных перамовах, якія з восені мінулага года вядуцца ў сталіцы Замбіі.

Як заявіў на прэс-канферэнцыі ў Лусацы спецыяльны прадстаўнік Генеральнага сакратара ААН па Анголе А.Бей, бакі дасягнулі кампрамісу па пытанню аб правядзенні выбараў. Паводле яго слоў, з 10 пунктаў парадку дня поўнасцю ўзгоднена 7.

"Уорлднэт"

У Іране з мэрамі не цырымоняцца

Да 30 удараў плёткамі прыгаварыў суд мэра іранскага горада Фарсан Махамеда Садэка Нураі.

Такое пакаранне ён "зарабіў" за "прычыненне неспакою" аднаму з гараджан. Мэр нанёс урон участку нейкага Рухалы Ранджбара — сына героя ірана-іракскай вайны 1980—1988 гадоў.

Канцэрт... за спінамі паліцэйскіх

Знакаміты італьянскі тэнар Пласіда Дамінга даў канцэрт у Бухарэсце, у Дварцовай зале, дзе раней апладысменты гучалі толькі ў гонар дыктатара Чаушэску.

У зале, якая змяшчае больш як 4 тысячы гледачоў, прысутнічалі прэзідэнт Румыніі Іліеску, вышэйшыя афіцыйныя асобы цяперашняга рэжыму і замежныя госці. Звычайным аматарам опернага мастацтва трапіць на канцэрт не ўдалося — будынак быў ачэплены атрадамі паліцыі і бронетранспарцёрамі.

"TV-5"

Цягнікі пад... пралівам

Пасля шматлікіх адтэрміновак у Лондане афіцыйна аб'яўлена аб новых тэрмінах пачатку работы чыгуначнага тунеля пад пралівам Ла-Манш.

Як паведамляла кампанія "Еўратунель", што ажыццяўляла будаўніцтва, грузавыя перавозкі пачнуцца ўжо ў чэрвені. Пасажырскія цягнікі "рушаць у шлях" у кастрычніку гэтага года.

(Працяг на 3-й стар.).

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

Бізнес-клас

Вядучая рубрыкі Вера ПАЛЯКОВА

Тэл. 68-28-52

КРЭДЫТЫ – НЕ ДЛЯ ЎСІХ

У гэтым годзе ў Беларускі фонд фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў ад розных структур з недзяржаўнай формай маёмасці і прыватных прадпрымальнікаў паступілі 64 заявы на крэдыт. Многім, хто звяртаўся па фінансавую дапамогу ў Фонд, адмоўлена з-за неадпаведнасці іх роду дзейнасці тым асноўным напрамкам, якімі кіруюцца БФФПП пры выдзяленні крэдытаў. Фонд падтрымлівае вытворчую дзейнасць, перапрацоўку сельгаспрадукцыі, сферу паслуг, стварэнне цэнтраў падтрымкі прадпрымальнікаў і іншае.

На сённяшні дзень крэдыты выдзелены 13 прадпрыемствам, 6 крэдытаў атрымалі рэгіянальныя цэнтры падтрымкі прадпрымальнікаў і фонды фінансавай падтрымкі для арганізацыі і расшырэння працы на месцах. Сродкі пойдуць на набыццё неабходнага абсталявання, выданне літаратуры па прадпрымальніцкай тэматыцы. Гэтыя структуры падтрымкі малога і сярэдняга бізнесу сфарміраваны ў Жыткавічах, Оршы, Барысаве, Бабруйску, Смаргоні і Крупках.

Асноўная частка сродкаў накіравана непасрэдна на прадпрыемствы прыватнага бізнесу. Дапамога прадпрыемствам малога і сярэдняга бізнесу ўжо ў гэтым годзе магла б быць большай, але з абяцаных 3 мільярдаў рублёў бюджэтных грошай урад выдзеліў толькі палову. З гэтай прычыны многія прадпрыемствы, чые праекты цалкам заслугоўваюць увагі, не змаглі атрымаць фінансавую падтрымку. Іншыя крыніцы льготнага фінансавання для прадпрымальнікаў-вытворцаў пакуль адсутнічаюць. Банкі (у адрозненне ад БФФПП) не выдаюць доўгатэрміновыя пазыкі і працэнтная стаўка па крэдытах там значна вышэйшая. Нездарма падрыхтоўчая місія Сусветнага банка, ацэньваючы працу Беларускага фонду фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў, адзначыла, што БФФПП выконвае карысную функцыю ў вельмі маленькім аб'ёме.

І Ў НАС ЁСЦЬ АБАРОНЦЫ

Напэўна, кожны ведае, што ў Беларусі ўжо больш як пяць гадоў дзейнічае Таварыства абароны спажыўцоў нашай рэспублікі. Бо ўсе мы аднолькава з'яўляемся спажыўцамі. Трэба падкрэсліць, што аналагічныя арганізацыі існуюць ва ўсіх абласных цэнтрах.

На прэс-канферэнцыі, якая адбылася па выніках справаздачна-выбарнага сходу Таварыства абароны спажыўцоў, было адзначана, што ў ім зараз не толькі крытыкуюць існуючае становішча ў гандлі, але і публічна абараняюць спажыўца ад няякасных тавараў, нездавальняючай культуры абслугоўвання, шкодных для здароўя чалавека прадуктаў, неабгрунтаванага росту цэн і тарыфаў.

Большасць судовых спраў, якія прайшлі праз юрыстаў таварыства, паведамлялася журналістам, мелі завершаныя вынікі. Толькі за мінулы год і пачатак бягучага судамі разгледжана 30 іскаў. Дваццаць дзве судовыя справы выйграны..

Сотні грамадзян звяртаюцца да юрыстаў таварыства і штатных работнікаў па кансультацыі, а 30—40 з іх штодзённа атрымліваюць кансультацыі па тэлефоне. Такім чынам, за год толькі юрыдычную дапамогу атрымліваюць каля 10 тысяч чалавек.

Актывісты таварыства праводзяць праверкі якасці прадуктаў і нехарчовых тавараў у крамах, кіёсках. У адпаведнасці з законам, грамадскім арганізацыям такое права прадастаўлена. Аднак, на жаль, адэкватнай рэакцыі з боку дзяржаўных кантралюючых органаў няма. Калі і далей не будзе патрэбнага ўзаемадзеяння з дзяржаўнымі кантралюючымі структурамі, то кіраўнікі таварыства маюць намер настойваць на ўнясенні ў закон дапаўнення аб прадастаўленні таварыству права штрафаваць.

Вячаслаў Ліеў, старшыня Таварыства абароны спажыўцоў, паведаміў, што ў далейшым яно плануе стварэнне Беларускага цэнтра незалежнай спажывецкай экспертызы, распрацоўку праекта дзяржаўнай праграмы падтрымкі спажывецкага руху на Беларусі, падрыхтоўку да Праграмы развіцця ААН, аказанне пастаяннай арганізацыйнай і метадычнай дапамогі рэгіянальным таварыствам спажыўцоў, распрацоўку рэспубліканскай сацыяльнай праграмы "Бяспека", стварэнне фонду навукова-даследчых работ, падрыхтоўчую работу па правядзенню наступных выстаў "Антырэклама".

Святлана КУЛІКОВА.

"ПАС" — палітыка-аналітычная служба

Залатая дзесятка

□ **Лілія ГРЫНЯВЕЦКАЯ, "ЧЗ"**

Малады палітык — з'ява ў нас пакуль што новая і не занадта распаўсюджаная. Мы прызвычаіліся думаць, што палітыкай займацца павінны выключна пажылыя, вопытныя людзі. На іх мы і пераклалі адказнасць за будучыню краіны. Аднак высвятляецца, што і маладым ёсць што сказаць. А гэта ўжо палітыка, дакладней — клуб маладых палітыкаў, які ўтварыўся ўсяго некалькі месяцаў таму, але паспеў стаць вельмі папулярным.

Пачалося ўсё з тэлебачання, дзе ў "Кроку" нарадзілася ідэя праграмы-конкурсу "Залатая дзесятка". Дваццаць адзін малады чалавек, што адчуваюць непераадольную цягу да палітычна-слоўных баталій і якім не займае моў перад камерай, згулялі ў тэлевізійнае шоу, прыгледзеліся адзін да аднаго, высветлілі палітычныя погляды і вырашылі, што з заканчэннем гульні (фінал — 17 красавіка) палітычныя гульні ў краіне не заканчваюцца, а таму няблага было б аб'яднацца і перанесці тэарэтычныя развагі ў больш практычную вобласць. Як вырашылі, так і зрабілі. Устаноўчы з'езд клуба, на якім прысутнічалі ўжо 35 будучых прафесійных палітыкаў (сёння іх каля 100) адбыўся ў канцы снежня мінулага года і ўвянчаўся прыняццем праграмнай заявы і статута. У цяперашні момант дакументы клуба знаходзяцца на рэгістрацыі ў Мінюсце. Такім чынам, тое, што існуе дэ-факта, неўзабаве з'явіцца дэ-юрэ новым грамадска-палітычным аб'яднаннем на палітычнай арэне Беларусі. Дарэчы, першапачаткова клуб называўся "Клуб маладых палітыкаў Беларусі", скарочана КМПБ. "Б" давялося адкінуць — як растлумачылі ў Мінюсце, нявартa ўжываць назву дзяржавы ў назве грамадска-палітычнай арганізацыі, тое ж тычыцца і партый. Гэта — да ведама ўсіх, хто ў дадзены момант пакутуе над назвай сваёй партыі.

Такім чынам, зараз клуб называецца коратка, моцна і ясна: КМП.

КМП — утварэнне арыгінальнае, такога яшчэ ў нас не было. Растлумачу. Сябрамі клуба могуць быць людзі з рознымі палітычнымі поглядамі. Ад манархіста да камуніста. Праўда, і першых і апошніх неяк абносіць бокам, відаць, таму што ў іх ёсць свае арганізацыі (касцяк клуба складаюць, скажам так, ліберальныя дэмакраты ад 18 да 35 гадоў), аднак ідэя клуба ў тым і заключалася, каб аб'яднаць маладых людзей з рознымі палітычнымі поглядамі. Гэта ж вынікае і з назвы аб'яднання. Клуб, — значыць, дыскусіі. А якія дыскусіі, калі ў пакоі адны дэмакраты? Тут — хоп — прыйшоў манархіст, нешта сказаў і пачынаецца яна — дыскусія.

Як мне паведамілі ў сціплым офісе КМП, большасць тых, хто стварaў клуб, — гэта ўсё ж людзі, якія выступаюць за незалежнасць, суверэнітэт Беларусі, за правы чалавека, рыначную эканоміку і нармальныя ліберальныя ідэі.

— А што, увогуле, вы хочаце сказаць людзям? — з гэтым пытаннем звяртаюся да сябра праўлення клуба Генадзя Курбекі.

— Хочам сказаць такую фразу: за дзяржаву крыўдна. Пры ўладзе стаяць людзі, якія сіляцца нешта змяніць, хаця ўсім зразумела, што ў іх няма шанцаў. Новае пакаленне аб'ядноўваецца, каб з намі лічыліся. Трэба рыхтаваць прафесійных палітыкаў з маладых пазногцяў, каб не было гэтак, як зараз, — збіраюцца непрафесіяналы і простым галасаваннем вырашаюць лёс краіны, прычым, на падставе местачковых сімпатый — гэты спадабаўся, гэты — не.

Сам Генадзь Курбека — кансерватыўны ліберал, не прымае прынцыпу ў палітыцы "выжывае мацнейшы", выступае за сацыяльнасць у палітыцы, мае 21 год, вучыцца паралельна на двух факультэтах Дзяржуніверсітэта — гістарычным і юрыдычным. 25-гадовы прэзідэнт клуба Віктар Босак — кандыдат сельскагаспадарчых навук, працуе ў НДІ.

"Мы ўсе ў свой час прайшлі праз камсамол,— сказаў Генадзь,— былі сакратарамі камсамольскіх арганізацый — таксама палітыка". Час унёс карэктывы ў погляды і светаадчуванне і накіраваў грамадскую актыўнасць у іншае рэчышча, але не спыніў жадання дзейнічаць.

Галоўная трыбуна, безумоўна, тэлеконкурс "Залатая дзесятка". Ёсць звесткі, што конкурс маладых палітыкаў не вельмі падабаецца ў вярхах. У сэнсе: што яны там сабе дазваляюць, гэтыя маладыя? Асаблівай крамолы ніколі не гучала, але было, што ў ходзе дыскусіі даставалася і вярхам, а каб нашыя вярхі раздражніць — шмат не трэба. З другога боку, некалькі ўдзельнікаў конкурсу выказвалі погляды, арыентаваныя на "Славянский собор", што дало падставы нацыянал-дэмакратам абвінавaціць конкурс у прарасійскіх пазіцыях. Тыя ўдзельнікі сябрамі клуба так і не сталі.

Людзі кажуць: скажы, хто твой сябар і я скажу, хто ты. У добрых адносінах клуб маладых палітыкаў з Саюзам прадпрымальнікаў, Саюзам моладзі, Нацыянальным камітэтам маладзёжных арганізацый.

Клуб мае розныя меркаванні адносна "дарослых" палітыкаў краіны.

У органах улады КМП ніяк не прадстаўлены. Такім чынам, ад улады пакуль што свабодны. Але мае намер у будучым выстаўляць сваіх кандыдатаў на выбарах і бліжэйшым будучым аб'яднацца з некалькімі маладзёжнымі арганізацыямі.

ХОБІ-КЛУБ

"Нам не патрэбны разумныя",

альбо Колькі энцыклапедый трэба ведаць на памяць знатаку

□ **Ірына ЗАВАДСКАЯ, "ЧЗ"**

Аднаго разу мая сяброўка, даўняя прыхільніца тэлегульні "Што? Дзе? Калі?" як бы між іншым пацікавілася: якую колькасць энцыклапедый трэба ведаць на памяць знатаку-прафесіяналу, ды й наогул адкуль яны бяруцца, гэтыя разумнікі-ўсёведы?.. А нічога загадкавага — нараджаюцца такімі. Як паэты ці музыканты. Як турысты, у рэшце рэшт — тыя асобныя дзівакі, што "хварэюць" на падарожжы ўсё свядомае жыццё.

Як любы талент, талент знатака — якасць прыроджаная. У юнацтве ледзь ці не кожны другі спрабуе пісаць вершы, ведае пару акордаў на гітары і раз-пораз наведвае разнастайныя турыстычныя "тусоўкі". Але мінае год-два — і ўжо не да вершаў, не да паходаў. Застаюцца тыя, каму гэта патрэбна на самай справе. У каго акрамя цікавасці ёсць нешта яшчэ.

Апошнім часам "рух знатакоў", здаецца, робіцца адным з самых шматлікіх маладзёжных рухаў. Як і ўсюды, ёсць тут і свае аматары, і свае "фанаты" — іх, вядома, менш. Але калі ўжо "фанаты", дык сапраўдныя. Адзін Леанід Клімовіч (прыгадайце знакамітую "шасцёрку" Вавілава і яе самага жыццярадаснага іграка) чаго варты! За адносна непрацяглы тэрмін ён, быццам небяспечна хворы, умудрыўся заразіць добрую сотню лепшых прадстаўнікоў гомельскай моладзі вірусам свайго захаплення. І зусім не раскайваецца. Наадварот, з задавальненнем назірае за развіццём "хваробы" ў сваіх "ахвяр".

— Нядаўна адна мая знаёмая паскардзілася, што ўжо нават кніжкі не можа чытаць так, як раней, — Леанід яўна ў захапленні ад гэтай інфармацыі. — Чытае і міжволі адзначае — якраз вось тут добрае пытанне... А праз старонку — і наогул выдатнае...

"Патусаваўшыся" колькі часу ў гомельскім "Клубе інтэлектуальных гульняў", я даведалася, што падобнае дзівацтва — ніякая не анамалія, а цалкам звычайная, нармальная з'ява. Пастаянна вышукваць новыя пытанні — пэўны стан душы знатака, што напачатку вельмі насцярожвае шматлікіх родных і блізкіх. Дзіва што: чалавек увесь час нешта выдумляе, занатоўвае, супастаўляе... Значыць, "зафанацеў" сур'ёзна. Хранічна і невылечна. Застаецца адно — прывыкнуць да яго такога. Што, дарэчы, пацiху і робяць усе родныя і блізкія. І да чаго дамашнія Леаніда Клімовіча прывыклі даўным-даўно.

Інтэлектуальныя пошукі знатака падобныя на працу золаташукальніка: прыгожае пытанне можа нарадзіцца зусім нечакана, па натхненню, — але часцей прыходзіцца цярпліва перабіраць брудны інфармацыйны "пясок", каб знайсці малюпасенькую крупінку золата. І калі гэтых крупінак набярэцца дастаткова, можа атрымацца нешта вось такое мудрагеліста-элегантнае: калі з правага боку ад візіра стаіць епіскап, колькі даюць пад час пільнай патрэбы асобы царскай крыві за таго, хто стаіць справа ад епіскапа?.. Маленькая падказка: візір і епіскап — старажытныя назвы шахматных фігур ладдзі і слана. Значыць, справа ад епіскапа стаіць... Правільна, конь. За якога некаторыя каралі, здараецца, гатовыя аддаць паўцарства.

Уменне выдумляць прыгожыя пытанні — вынік працяглай практыкі. Але калі ў некага склалася ўражанне, што ўсе знатакі падобныя на змрочных сярэднявечных алхімікаў, заклапочаных пошукамі філасофскага каменя, такому абавязкова варта наведаць хаця б адно з пасяджэнняў клуба. Магчыма, пашчасціць трапіць на чый-небудзь дзень нараджэння — і выпадковы госць пераканаецца, што даўно не пачуваў сябе так лёгка і весела. Магчыма, гэта будзе якраз той дзень, калі знатакі збяруцца паслухаць лекцыю, напрыклад, пра рамантыкаў, падрыхтаваную адным з іх (дарэчы, гэтая тэма — адзін з любімых "канькоў" Клімовіча, і ў якасці лектара, хутчэй за ўсё, будзе выступаць ён сам. У гэтых выпадках кожны расказвае пра тое, што ведае дакладна). Можа здарыцца, што гэта будзе вечар "бязглуздых" загадак — калі на сур'ёзную работу ў клубе не настроены. Здараецца, тут проста гуляюць — у "асацыяцыі" (гульня, напэўна, добра знаёмая і вам), у "веру—не веру": калі ўдзельнікі выстройваюцца ў шарэнгу, а вядучы задае пытанні, аднachасова адказваючы на іх. Той, хто згодны з яго сцвярджэннем, робіць крок наперад. Не — застаецца на месцы. Хітрасць тая, што вядучы можа сказаць праўду, а можа і змяніць... Іншым разам пад час абмеркавання пытанняў усёй "шасцёрцы" завязваюць вочы — аказваецца, вельмі цяжка шукаць правільны адказ, калі пазбаўлены магчымасці бачыць твары ўдзельнікаў каманды. Могуць падсадзіць у "шасцёрку" і "ідыёта" — чалавека, які ў час гульні будзе спецыяльна прапаноўваць няправільныя версіі...

Найбольш "традыцыйны" дзень — калі ў клубе адбываецца тое, што ўсе мы прывыклі бачыць па тэлебачанні. З адной толькі розніцай — удзел у абмеркаванні прымаюць не адна ці дзве, а значна больш каманд.

Па агульнай колькасці правільных адказаў аднachасова вызначаецца рэйтынг пытання, "небяручкі" (спецыяльны тэрмін, пад якім знатакі разумеюць асабліва цяжкія пытанні, што нельга "ўзяць" з першага разу) аддзяляюцца ад звычайных і "бязглуздых". Потым з "небаручак" складаецца спецыяльны апытальнік, па якім правяраецца ўзровень альбо "класнасць" каманды.

Карацей, разнастайнасці ў клубе хапае. Вось толькі энцыклапедый на памяць ніхто не вучыць ("Нам не патрэбны разумныя, нам патрэбны кемлівыя!" — адзін з дэвізаў клуба). Гэтым тут ніколі не займаліся — нават у "дагістарычны перыяд", калі адбываўся першы, так званы "ценявы" чэмпіянат горада. Тады знатакі былі звычайнай групай энтузіястаў, якіх у кастрычніку 91-га года зрабілася значна больш — пасля другога юнацкага чэмпіянату горада. Менавіта тады нарадзіўся клуб і насталі "легендарныя часы" (дарэчы, усе назвы "гістарычных перыядаў" — "афіцыйна прынятыя" ў гомельскіх знатакоў). "Новы перыяд" распачаўся праз год, калі чэмпіянаты нарэшце зрабіліся традыцыйнымі, а клубу адвялі памяшканне ў былым Палацы піянераў і школьнікаў і прызначылі кіраўнікоў — Леаніда Клімовіча і Людмілу Багданаву (расказваючы пра сваё захапленне вельмі папулярнай у 81-м годзе інтэлектуальнай гульнёй, Леанід неяк прызнаўся: "Яшчэ тады я зразумеў, што гэта маё і — на ўсё жыццё. Але ніколі не думаў, што калі-небудзь буду атрымліваць за гэта грошы".). Цяпер у іх (кіраўнікоў) ёсць нават асобны кабінет, на дзвярах якога па-ранейшаму выдзяляецца "сур'ёзная" шыльдачка "Аддзел грамадска-палітычнай работы". Цяпер клуб рэгулярна наведваюць прыкладна сто чалавек ва ўзросце ад 10 да 37 гадоў. Але да гэтага часу ён не зарэгістраваны як грамадская арганізацыя, хоць і ўваходзіць у Міжнародную асацыяцыю клубаў "Інтэлектуалаў" — папяровая валакіта ў нас заўсёды была "на ўзроўні".

Зрэшты, гэтыя хлопцы і дзяўчаты ўсё роўна самыя "крутыя". І не толькі таму, што самі лічаць сябе такімі. Клуба знатакоў, роўнага гомельскаму, у Беларусі сапраўды няма. Безумоўна, ёсць іншыя, не горшыя. Але менавіта гамяльчане пастаянна ўдзельнічаюць у тэлевізійным "Брэйн-рынгу". Менавіта гомельскія каманды выйшлі пераможцамі ў першым рэспубліканскім спаборніцтве знатакоў. Нарэшце, менавіта тут у маі адбудзецца грандыёзны "Інтэлектуальны" фестываль...

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Ціск грамадскіх мас

Што такое "ціск" можна растлумачыць, не карыстаючыся фізічнымі формуламі. Але паняцце "ціск грамадскіх мас" вас можа крыху азадачыць, калі вы маеце ўласнае аўто. Большасць жа з нас не можа аддаць перавагу чаму-небудзь іншаму, акрамя грамадскага транспарту. Таму з дня ў дзень гэтая большасць адчувае на сабе славуты "ціск грамадскіх мас", які не па сваёй віне сама ж і стварае ў "бляшанках" гарадскога транспарту.

Еду аднойчы ў тралейбусе. Унутры яго душна і цесна. Раптам, схапіўшыся за левы бок, застагнаў мужчына. Увага цікаўнага натоўпу адразу ж накіравалася на яго. Але нічога, акрамя слоўнага спачування, не было. На шчасце, з другога канца тралейбуса пачала прабівацца да аслабеўлага мужчыны, дапамагаючы локцямі і словамі "прапусціце – гэта мой муж", жанчына. Прабіўшыся, яна пасадзіла непрытомнага, збялеўшага мужа і неяк дапамагла яму. Пасажыру проста пашанцавала, што побач апынуўся чалавек, які ведаў, як можна яму дапамагчы, і які дзеля гэтага быў здольны на ўсё. А калі б такога чалавека побач не было?..

Не лепшыя справы і на электрычках, асабліва, калі ехаць у выхадныя ці святочныя дні. Тут запаўняецца ўся прастора, якая толькі ёсць. Справа даходзіць нават да таго, што некалькі чалавек "добраахвотна" едзе ў пераходзе паміж вагонамі. Мне звычайна прыходзіцца стаяць у тамбуры. Для экспрэсіўных гукаў прасторы хапае, а вось для рухаў – не зусім. Але гэта яшчэ не ўсё. У час паездкі будзьце гатовы да наступных падзей.

Раўнадушны голас аб'яўляе адпраўленне, і пасля некалькіх няўдалых спроб дзверы, нарэшце, зачыняюцца. Едзем. На наступным прыпынку дзверы адчыняюцца, і чуецца смех: гэта нехта пад "ціскам мас" вывальваецца з тамбура на брудную на платформу станцыі. "Шчаслівчык" застаўся цэлым і абмежаваўся плямамі на адзенні, але перажыў непараўнальнае пачуццё палёту. Нейкім цудам у наш тамбур уціскаюцца два не зусім цвярозыя тыпы. Едзем далей. Прыпынак. Тут высвятляецца, што тым двум "пад мухай" трэба выходзіць. Але народ сваім міжвольным адзінствам перашкаджае гэтаму. Пачуўся мат і розныя пагрозы, у тым ліку дастаць нож і пусціць яго ў справу.

Я не хачу паставіць перад вамі гамлетаўскае пытанне: быць грамадскаму транспарту ці не быць, ездзіць у ім ці не? Вядома ж, быць, і мы будзем у ім ездзіць. Толькі нядрэнна было б, каб ён стаў намнога лепшым...

Сяргей МАЛАДЦОЎ.

"Ці памятаем?"

У маёй бабулі было цяжкае жыццё, пра якое можна напісаць асобна цэлае апавяданне. Ад жыццёвых выпрабаванняў яна не стала жорсткай, ніколі не панікавала ў цяжкіх сітуацыях. Як яна жыццё любіла! У студэнцкія гады была чэмпіёнкай Інстытута народнай гаспадаркі па шахматах. Хадзіла ў гурток па вышэйшай матэматыцы, вывучала эсперанта, шмат чытала... Любіла прыгожае адзенне, посуд... Ды і пазнаёмілася з маім дзядулем у ГУМе. Мы смяяліся з гэтага, казалі, што дзеда "купіла". Працавітая была, хапала яе цярпення на мужа і траіх дзяцей. Бабуля і шыла, і вышывала, і цудоўна прымала гасцей.

Памятаю, што аднаго разу яна адкульсьці вярталася, а ля пад'езда на лаўцы сядзела жанчына (бабуліна равесніца) і плакала. Бабуля спыталася пра яе гора. Дачцэ гэтай жанчыны выдалілі пухліну мозга. Вось ужо трэба было вяртацца, а дачцэ яшчэ вельмі дрэнна. І бабуля прывяла жанчыну да сябе, накарміла, улажыла адпачываць, потым з сабою дала прадукты і на развітанне сказала: "Мне ад вас нічога не трэба". Ды і часта яна ўсіх карміла, давала "сабойку" і суцяшала добрым словам.

14 сакавіка бабулі было б 79 гадоў. Стоячы каля яе помніка, я пыталася ў сябе: "Ці памятаеш?". І, здаецца, бачыла не партрэт, выбіты на чырвоным граніце, а жывы твар, яе вялікія вочы і сівыя валасы, чула жывы голас.

Святлана ЧАРНАЯ.

Вазіце грошы цялежкамі...

Яшчэ нядаўна такога транспартнага сродку не існавала. Цэхавая зарплата змяшчалася ў фібравым чамаданчыку, а некалькі банкнот і кучка дробных манет – у любым кашальку. Цяпер грошы ператварыліся ў такі ж груз, як цэгла ці кругі сыру.

НВА "Інтэграл" вырашыла дапамагчы арганізацыям, якія займаюцца транспартаваннем і захоўваннем грашовых білетаў, каштоўных папер і іншай прыцягальнай для крымінальнага свету прадукцыі. Цэх № 44 машынабудаўнічага комплексу выпускае цялежку-кантэйнер. Пры ўласнай вазе ў 40 кг яна ўмяшчае 200 кг каштоўнасцей. Дзякуючы чатыром гумавым колам яна мае бясшумны ход. Пярэдняе і задняе колы паварочваюцца ў любы бок, што забяспечвае добрую манеўранасць у лабірынтах банкаўскіх падвалаў. У верхняй і бакавой сценках прадугледжаны адкідныя дзверцы для загрузкі і выгрузкі каштоўнасцей, якія закрываюцца спецключом і пламбіруюцца. Каштуе такая цялежка амаль мільён рублёў. Нядаўна дваццаць такіх цялежак былі адгружаны банкам Рэспублікі Беларусь.

Вячаслаў ІШЧАНКА.

ЗАМАЛЁЎКІ З НАТУРЫ

Жыві, Васіль!

□ **Эма ЧЫР'ЕЎСКАЯ**

Цяпер цяжка ўспомніць, чаму я затрымалася ў той дзень на рабоце, але атрымалася так, што ў той вячэрні час нікога з урачоў, акрамя мяне і дзяжурнага, у бальніцы не было. Усе мае калегі па рабоце ўжо даўно дома вырашалі свае хатнія праблемы. У бальніцы, на першы погляд, усё было як быццам спакойна. Я пастаралася як мага хутчэй запісаць свае назіранні ў гісторыі хваробы, зняла халат, і, калі ўжо выходзіла з дзіцячага аддзялення, да мяне даляцеў усхваляваны голас дзяжурнай медсястры:

— Доктар, вярніцеся, у другой палаце дзіцяці вельмі дрэнна.

Я вярнулася ў ардынатарскую, хутка зняла паліто, накінула халат і амаль бягом кінулася ў другую палату, дзе ў нас ляжалі хворыя — двух-, трохгадовыя дзеці. На ложку, злева ад акна, ляжаў хлопчык гадоў трох. Адразу ж адзначыўшы пра сябе, што гэта "не маё дзіця", я папрасіла дзяжурную медсястру прынесці гісторыю хваробы і па зробленых там запісах, а таксама па тым, што ўбачыла, я зразумела, што ён дажывае свае апошнія гадзіны, а можа і мінуты. Дыягназ быў такі — хранічнае рэцэдзівіруючае двухбаковае запаленне лёгкіх. Пачыналася самае страшнае з ускладненняў — ацёк лёгкага.

Я разумела, што мае шанцы выратаваць хлопчыка — вельмі малыя. Дзіця ляжала беднае, абыякавае да ўсяго, на ўколы не рэагавала, рабіла рэдкія сударгавыя ўздыхі, у час якіх з носа і рота выдзялялася ружовая пена. І дарослага выратаваць у такой сітуацыі нялёгка, падумала я, а тут дзіця...

Маці кідалася па палаце ад дзяжурнай медсястры да санітаркі, убачыўшы мяне, зарыдала:

— Доктар, не пакідайце нас, выратуйце мне сына!

Я разумела: адзіны шанц выратаваць дзіця — гэта пачаць так званую рэанімацыю, гэта значыць масаж сэрца і штучнае дыханне. Рэанімацыйнай апаратуры ў пачатку 60-х гадоў у бальніцах не было, усё прыходзілася рабіць уручную. Разумеючы, што звычайны спосаб штучнага дыхання "рот у рот" у дадзеным выпадку непрыгодны, я пачынаю рабіць штучную вентыляцыю лёгкіх старым метадам — рукі ўверх, затым уніз, націскаю на грудную клетку, а пасля адбываецца пасіўны выдых. Аднachасова са штучным дыханнем праводжу непрамы масаж сэрца.

Пасля дзесяці—дванаццаці такіх рухаў і масажу сэрца з носа і рота выдзяляецца невялікая колькасць пеністай вадкасці, ён пачынае самастойна дыхаць мінуту-дзве, а потым усё паўтараецца спачатку.

Праз дзве гадзіны такой няспыннай работы я зразумела, што марна цешу сябе і маці хлопчыка, і сказала, што медсястра пакліча дзяжурнага ўрача, які заменіць мяне. Пачуўшы гэта, маці схапіла мяне за рукаў халата і з нейкай фанатычнай перакананасцю страшэнна закрычала:

— Доктар! Я ведаю, што толькі вы выратуеце майго сына, не пакідайце нас! Заклінаю вас!..

Бачыць і чуць усё гэта было для мяне нясцерпна. Я вырашыла, што буду праводзіць рэанімацыю, пакуль у мяне хопіць на гэта сіл.

Я ўжо ні на што не спадзявалася, рабіла ўсё машынальна, як робат. Адзенне на мне было мокрым, вочы заліваў салёны пот, а я ўсё масажыравала маленькае сэрца, з сілай выганяла з лёгкіх пеністую вадкасць. І вось праз тры гадзіны маіх неймаверных фізічных намаганняў здарыўся цуд — хлопчык самастойна пачаў дыхаць, выдзяленне вадкасці спынілася гэтак жа хутка, як і пачалося.

Знясіленая і спустошаная, я доўга сядзела адна ў ардынатарскай. Цела было нейкім чужым і цяжкім, думак не было. Я прымусіла сябе апрануцца і пайсці дадому. Дома мяне хапіла толькі на тое, каб выпіць шклянку халоднага чаю і патануць у глыбокім сне.

Раніцай званок будзільніка з цяжкасцю вярнуў мяне да рэчаіснасці. Першае, пра што я падумала, калі прачнулася, ці жывы хлопчык, бо ў такой мітусні я нават не запомніла яго імя.

Прыйшоўшы на работу, я хуценька апранула халат і накіравалася ў палату № 2, дзе ўчора вечарам разыгралася сапраўдная трагедыя, у якой усё ж аказаўся шчаслівы канец. Увайшоўшы ў палату, я са здзіўленнем убачыла, што выратаванае мною дзіця сядзіць у ложку, а мама корміць яго чымсьці з кубачка.

Маці спакойна ўсміхалася, гледзячы на мяне, ад яе ранейшага страху нічога не засталося. Хлопчык глядзеў на мяне вялікімі чыстымі блакітнымі вачыма. Якія цудоўныя вочы бываюць у дзяцей! У іх як бы свеціцца чыстая, нічым незаплямленая душа дзіцяці.

— Як цябе завуць? — спытала я.

— Васіль, — адказаў хлопчык.

Колькі радасці і шчасця зведала я тады, стоячы ля ложка выратаванага мною дзіцяці. Я ведала, што ён, напэўна, застанецца хранічна хворым, але што ён будзе жыць, у гэтым я ўжо не сумнявалася. Праз некаторы час мама з хлопчыкам былі выпісаны з дзіцячага аддзялення раённай бальніцы.

Праз два гады я зноў убачыла гэтага хлопчыка, але ўжо ва ўчастковай бальніцы. Я спытала лечачага ўрача, як адчувае сябе гэты малыш. Урач адказаў, што ён хронік, перыядычна паступае ў бальніцу з абвастрэннем, але ўвогуле стан нядрэнны. У другі раз я адчула велізарную радасць і задавальненне ад таго, што мае нечалавечыя намаганні ў тую цяжкую ноч у раённай бальніцы не прапалі марна.

Ад'язджаючы з бальніцы, мне так хацелася зноў падысці да хлопчыка і сказаць гэтаму маленькаму чалавеку: "Жыві доўга, Васіль. Жыві, хлопчык, да ста гадоў".

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

А яшчэ ў Слаўгарадзе, паводле слоў дырэктара бібліятэкі Надзеі Міхайлавай, пачалі больш чытаць. Сапраўдны чытацкі бум. Толькі грошай на новыя кнігі няма, таму калектыў бібліятэкі вырашыў эканоміць на ацяпленні памяшкання бібліятэкі і за гэтыя грошы купіць кнігі. Напэўна, не паспеюць, таму што ў Слаўгарад ідзе вясна.

Фота Сяргея БРУШКО.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Пагроза як "палітычны" метад

Пасля гібелі 10 чалавек у выніку абстрэлу бальніцы ў Гораждзе Злучаныя Штаты і іх еўрапейскія саюзнікі прыгразілі аднавіць паветраныя атакі на пазіцыі баснійскіх сербаў.

Праўда, у Еўропе, як адзначаюць аглядальнікі, да апошніх падзей у Босніі ставяцца больш стрымана, баючыся "пакрыўдзіць" Расію.

Польшча ад нас адварочваецца...

Польшча мае намер ануляваць пагадненне аб бязвізавым уездзе на сваю тэрыторыю турыстаў з СНД.

Рашэнне аб гэтым ужо рыхтуецца ў польскім міністэрстве замежных спраў.

...а Арменія заўважана ў сувязях з НАТО

Арменія мае намер далучыцца да праграмы НАТО "Партнёрства дзеля міру".

Пра гэта заявіў міністр замежных спраў гэтай рэспублікі.

Катастрофа ў водах ГАІЦІ

Улады Гаіці паведамілі, што ў выніку сутыкнення двух невялікіх пасажырскіх суднаў загінулі 22 і прапалі без вестак не менш як 40 чалавек.

Катастрофа здарылася ля паўднёва-ўсходняга ўзбярэжжа Гаіці. Колькасць пасажыраў, якія знаходзіліся на абодвух суднах, у два разы перавышала іх умяшчальнасць. Толькі сем пацярпеўшых дабраліся да берага.

Налёт на дом-музей

З дома, дзе пражываў славуты раманіст Вальтэр Скот, ператворанага зараз у музей, невядомыя злачынцы выкралі прадметы, якія калісьці належалі Напалеону, каралю Георгу IV і шэрагу іншых каранаваных асоб.

Дом знаходзіцца ў некалькіх мілях ад Эдзінбурга ў Шатландыі. Прапраўнучка Вальтэра Скота была дома, калі туды ўварваліся зладзеі. Паліцыя лічыць, што выкрадзеныя каштоўнасці могуць апынуцца за мяжой.

Міністры культуры "займаюць абарону"

Аб неабходнасці тэрміновай падтрымкі еўрапейскага кінамастацтва заявілі міністры культуры краін—членаў ЕС.

На нарадзе, якая прайшла ў Афінах, была прынята спецыяльная дэкларацыя. Дакумент прадугледжвае шэраг мер, закліканых "абараніць" еўрапейскае кіно і адпаведна еўрапейскага гледача ад "амерыканскай кінаэкспансіі".

Зубныя шчоткі для гультаёў

У ізраільскіх магазінах з'явіўся набор электрычных зубных шчотак для ўсёй сям'і.

Яны робяць да 3600 абаротаў у мінуту і чысцяць зубы ў чатырох напрамках.

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

25 красавіка – 1 мая

ЦЯЛЕЦ

ПАНЯДЗЕЛАК. Будзьце ўважлівымі ў адносінах да сваіх сяброў. Пастарайцеся больш часу правесці на прыродзе.

АЎТОРАК. Стрымлівайце свае эмоцыі. Магчымы непаразуменні ў каханні.

СЕРАДА. Выкарыстайце вопыт іншых дапамога вам на працы. Стабілізуецца становішча ў асабістым жыцці.

ЧАЦВЕР. Захоўвайце асцярожнасць у каханні.

ПЯТНІЦА. Энергічнасць дапаможа вам перадолець усе цяжкасці і праблемы. Будзьце гаспадаром свайго слова.

СУБОТА. Сяброўскія кантакты дапамогуць зняць напружанасць. Поспех у інтымным жыцці.

НЯДЗЕЛЯ. Пастарайцеся не канфліктаваць з ахоўнікамі парадку.

БЛІЗНЯТЫ

ПАНЯДЗЕЛАК. Павышэнне вашага творчага патэнцыялу. Звярніце ўвагу на сваю нервовую сістэму. Устрымайцеся ад ужывання алкаголю.

АЎТОРАК. Будзьце асцярожнымі ў паездках.

СЕРАДА. З'явіцца шанц на поспех у бізнесе.

ЧАЦВЕР. Стабілізуецца становішча на працы. Магчымы сюрпрыз у інтымнай сферы.

ПЯТНІЦА. Устрымайцеся ад вялікіх пакупак. Займіцеся спортам.

СУБОТА. Правядзіце больш часу за горадам ці ў гутарках з сябрамі.

НЯДЗЕЛЯ. Дапамажыце сваім блізкім у гэты дзень.

РАК

ПАНЯДЗЕЛАК. Поспех у асабістым жыцці і ў прафесійнай сферы. Звярніце ўвагу на сваё здароўе.

АЎТОРАК. Будзьце ўпэўненымі ў сабе. З'явіцца шанцы на ўдачу ў фінансавай сферы.

СЕРАДА. Многае будзе залежаць ад вашых знаёмых. Пастарайцеся адмовіцца ад перапрацоўкі.

ЧАЦВЕР. Магчымы матэрыяльны прыбытак.

ПЯТНІЦА. Не сварыцеся з супрацоўнікамі ў гэты дзень, каб у далейшым не шкадаваць.

СУБОТА. Верагодныя трэблы. Атрымаеце цікавыя навіны здалёк.

НЯДЗЕЛЯ. Захоўвайце настойлівасць ва ўсім. Асцерагайцеся сур'ёзных захворванняў.

ЛЕЎ

ПАНЯДЗЕЛАК. Не лепшы час для эратычных зносін. Пераключайцеся! Поспех у бізнесе.

АЎТОРАК. Неўстойлівае эмацыянальнае становішча. Наведайце сваіх сяброў.

СЕРАДА. Сачыце за сваім кашальком у гэты дзень. Пастарайцеся нічым не рызыкаваць.

ЧАЦВЕР. Будзьце стрыманымі ў сям'і.

ПЯТНІЦА. Абмяркоўвайце кожны свой крок. Старайцеся правесці больш часу на вуліцы. Магчыма, перад вамі адкрыюцца новыя далягляды.

СУБОТА. Не рызыкуйце лішні раз нічым, каб пазбегнуць грашовых праблем.

НЯДЗЕЛЯ. Цудоўныя перспектывы ў сардэчных справах.

ДЗЕВА

ПАНЯДЗЕЛАК. Асцерагайцеся падману ў каханні. Займіцеся спортам.

АЎТОРАК. Магчымы нечаканы фінансавы паварот.

СЕРАДА. Верагоднасць памылковых меркаванняў. Не спяшайцеся. Пастарайцеся не сварыцца з супрацоўнікамі і з роднымі.

ЧАЦВЕР. Поспех у фінансавай сферы. Рызыкуйце!

ПЯТНІЦА. Спрыяльны час для інтымных адносін.

СУБОТА. Больш дыхайце свежым паветрам. Магчыма эмацыянальная напружанасць.

НЯДЗЕЛЯ. Не выключана цікавае знаёмства.

ШАЛІ

ПАНЯДЗЕЛАК. Не плануйце ніякіх сур'ёзных спраў. Будзьце стрыманымі ў адносінах да свайго бліжэйшага асяроддзя.

АЎТОРАК. Звярніце ўвагу на сваё здароўе.

СЕРАДА. Магчымы цяжкасці з новымі знаёмствамі.

ЧАЦВЕР. Поспех у бізнесе. Але стрымлівайце свае эмоцыі.

ПЯТНІЦА. Не давярайце нікому сваіх фінансавых спраў. Удача ў каханні.

СУБОТА. Верагодна цікавае падарожжа. Пашырыцца кола вашых знаёмстваў.

НЯДЗЕЛЯ. Вырашэнне асабістай праблемы. Пазбягайце сварак. Адкладзіце вырашэнне фінансавых аперацый на іншы час.

СКАРПІЁН

ПАНЯДЗЕЛАК. Не давярайце нікому ў гэты дзень. Неспрыяльны час для інтымных адносін.

АЎТОРАК. Удача ў бізнесе. Асцерагайцеся захворванняў.

СЕРАДА. Будзьце стрыманымі ў сям'і.

ЧАЦВЕР. Пазбягайце канфліктаў з блізкімі. Беражыце свой спакой.

ПЯТНІЦА. Магчымы нечаканыя грашовыя паступленні. Дапамажыце сваім родным.

СУБОТА. Не лепшы час для пачынанняў у бізнесе. Перачакайце.

НЯДЗЕЛЯ. Новае цікавае захапленне. Але не губляйце галавы. Захоўвайце асцярожнасць у дарозе.

СТРАЛЕЦ

ПАНЯДЗЕЛАК. Адкрыюцца цудоўныя перспектывы ў сардэчных справах.

АЎТОРАК. Не адхіляйце каханне, каб у далейшым не шкадаваць.

СЕРАДА. Не давярайце нікому вашых інтымных адносін. Магчымы вялікі выйгрыш.

ЧАЦВЕР. Пастарайцеся ні з кім не сварыцца.

ПЯТНІЦА. З'явіцца шанцы на поспех у бізнесе.

СУБОТА. Нічога не плануйце. Атрымаеце цудоўную звестку здалёк.

НЯДЗЕЛЯ. Поспех у каханні.

КАЗЯРОГ

ПАНЯДЗЕЛАК. Фінансавая ўдача. Не расказвайце нікому пра свае фінансавыя справы.

АЎТОРАК. Звярніце ўвагу на вашу дзейнасць. Поспех у каханні.

СЕРАДА. Прыемная нечаканасць у інтымным жыцці. Стабілізуецца становішча на працы.

ЧАЦВЕР. Звярніце ўвагу на сваё здароўе.

ПЯТНІЦА. Кантралюйце сітуацыю. Стрымлівайце сябе ў адносінах з партнёрам.

СУБОТА. Вырашэнне асабістых праблем. Не рызыкуйце ні ў чым. Магчыма падарожжа.

НЯДЗЕЛЯ. Будзьце патрабавальнымі да сябе.

ВАДАЛЕЙ

ПАНЯДЗЕЛАК. Можаце атрымаць нейкую цікавую прапанову на працы. Не злоўжывайце алкаголем.

АЎТОРАК. Будзьце нацэленымі ва ўсім. У сардэчных справах патрабуюцца значныя намаганні.

СЕРАДА. Звярніце ўвагу на сваіх дзяцей. Не давярайце нікому вашых асабістых спраў.

ЧАЦВЕР. Поспех ва ўсіх пачынаннях.

ПЯТНІЦА. Прыемная нечаканасць у асабістым жыцці.

СУБОТА. Многае будзе залежаць ад вашых блізкіх. Удача ў бізнесе.

НЯДЗЕЛЯ. Вырашэнне сямейных праблем.

РЫБЫ

ПАНЯДЗЕЛАК. Будзьце ўважлівымі ў каханні. Займіцеся сваім здароўем.

АЎТОРАК. Магчымы нечаканы фінансавы паварот. Не нервуйцеся. Пастарайцеся зразумець памылку.

СЕРАДА. Не прымайце паспешлівых рашэнняў. Беражыце сэрца ад хваляванняў.

ЧАЦВЕР. З'явяцца перспектывы ў бізнесе. Вырашэнне гаспадарчых праблем. Сачыце за навінамі.

ПЯТНІЦА. Захоўвайце асцярожнасць у бізнесе.

СУБОТА. Сардэчныя справы нармалізуюцца.

НЯДЗЕЛЯ. У вас будзе шмат цікавых сустрэч.

АВЕН

ПАНЯДЗЕЛАК. Стрымлівайце свае эмоцыі.

АЎТОРАК. Паляпшэнне фінансавага становішча. Прысвяціце больш часу сваім блізкім. Наведайце царкву.

СЕРАДА. Не верце ўсяму, што вам скажуць. Асцерагайцеся захворванняў.

ЧАЦВЕР. Поспех у бізнесе.

ПЯТНІЦА. Прыемны сюрпрыз у асабістым жыцці.

СУБОТА. Займіцеся прадпрымальніцтвам. Удзяліце больш увагі свайму выгляду.

НЯДЗЕЛЯ. Пашырэнне вашага кола знаёмстваў.

КРЫМІНАЛЬНАЕ БЮРО

Такія маленькія і такія...

□ **Лідзія РЫЖАНКОВА**

...Жорсткія, цынічныя, грубыя, разбэшчаныя, нявыхаваныя. Менавіта гэтыя эпітэты часцей за ўсё пачуеш у адрас нашага маладога пакалення. Амаль кожны дзень сродкі масавай інфармацыі паведамляюць, як недзе падлеткі згвалтавалі сваю равесніцу, як сын забіў маці ці бацьку, як 14—16-гадовыя абрабавалі чыюсьці кватэру... Вялікія злачынцы вырастаюць з малых.

Аб праблемах дзіцячай злачыннасці наш карэспандэнт гутарыць са старшынёй інспекцыі па справах непаўналетніх Барысаўскага ГАУС маёрам Юрыем ЛУКАШОВЫМ.

— Юрый Аляксандравіч, якім, на вашу думку, будзе становішча з дзіцячай злачыннасцю ў 1994 годзе?

— Барысаў лічыцца другім горадам у рэспубліцы па ўзроўню злачыннасці (пасля Оршы). Але, нягледзячы на гэта, такі паказчык сярод непаўналетніх за апошнія два гады ў нас знізіўся. І ўсё ж у 1994-м мы чакаем новага "ўсплёску". Таму што тут дзейнічае прынцып хвалі: то ўверх, то ўніз.

Што датычыць падлеткавай злачыннасці, то тут трэба ўлічваць яшчэ і дзеянні па ўзросту. Самыя небяспечныя ў крымінальным плане — 14—15-гадовыя. Якраз у гэты час адбываецца станаўленне асобы, падлеткі найбольш успрымальныя да чужога, нярэдка дрэннага ўплыву. Апошнія два гады якраз "набіралі моц" тыя, хто звычайна дастаўляў шмат клопатаў міліцыі. Таму ўсплёск злачыннасці ў гэтым годзе адбудзецца не без іх удзелу.

— З якога ўзросту, па вашых назіраннях, дзяцей пачынае «цягнуць да крыміналу»?

— У нас на ўліку стаяць і тыя, каму па 6—7 гадоў. На іх рахунку ў асноўным крадзяжы. Не так даўно інспекцыя адправіла ў спецшколу двух трынаццацігадовых хлопцаў. Адзін з іх за другую палову 1993-га года абрабаваў 13 кватэр, другі — 9. Удвух скрываліся ад міліцыі. Цікава, што маці аднаго з сяброў не толькі не асуджала іх дзеянні, хоць і ведала пра ўсё, але праз свайго сужыцеля дапамагала збываць крадзеныя рэчы! Потым ужо яна хавала ад міліцыі свайго сына ў халадзільніку, а яго сябра — на антрэсолях. Гэтая "салодкая парачка" — нашы рэкардсмены за мінулы год.

— З тымі хлопчыкамі ўсё зразумела: маці ледзьве не блаславіла іх на такую «справу». А ўвогуле дзяцей з няўдалых сем'яў у вас шмат?

— Раней было шмат — 80 працэнтаў ад усіх. А цяпер гэтая лічба знізілася да 60 працэнтаў. Становішча, на вялікі жаль, выраўноўваецца. Адбываецца гэта з-за таго, што часцей за ўсё нават прыстойныя бацькі проста забываюць пра існаванне сваіх дзяцей, літаральна не заўважаюць іх.

Зараз у інспекцыі на ўліку стаяць 99 няўдалых сем'яў, за мінулы год 20 былі пазбаўлены бацькоўскіх правоў. Але ці стала дзецям з такіх сем'яў жыцца лепей? Увогуле, пазбаўленне бацькоўскіх правоў — самая крайняя мера, мы ідзем на гэта, калі няма іншага выйсця. У горадзе склалася вельмі цяжкае становішча з непаўналетнімі. Сёння ў Барысаве іх — 50 тысяч. На ўліку стаяць прыкладна 350 чалавек, але ёсць законныя падставы, каб гэтую лічбу павялічыць яшчэ на 4,5 тысячы чалавек. Такім чынам, на ўліку апынецца амаль кожны дзесяты непаўналетні!

— Якія віды злачынстваў найбольш «папулярныя» ў дзяцей?

— 75-80 працэнтаў ад усёй колькасці злачынстваў складаюць грабяжы. Астатнія 20 працэнтаў прыходзяцца на хуліганствы і згвалтаванні. Зараз больш фіксуецца крадзяжоў падлеткамі з дзяржпрадпрыемстваў. Крадуць у асноўным каляровыя металы, не праходзіць і тыдня, каб мы не зарэгістравалі хаця б адно злачынства такога тыпу.

— «На справу» збіраюцца, як правіла, хлопцы. А групоўкі, у якія ўваходзяць толькі дзяўчынкі, у Барысаве ёсць?

— Па-першае, трэба адзначыць, што групавая злачыннасць у нас увогуле знізілася. Па-другое, няма выпадкаў, каб дзяўчынкі аб'ядноўваліся менавіта з мэтай ажыццяўлення супрацьзаконных учынкаў. Ёсць групоўкі, у аснове якіх ляжаць антысацыяльныя паводзіны: бадзяжніцтва, ужыванне спіртных напіткаў. Вельмі хутка набірае тэмпы вымагальніцтва. Але яны больш спакойныя за хлопцаў.

— Якім у вашай практыцы было самае жорсткае злачынства, ажыццёўленае непаўналетнімі?

— Тры дзяўчынкі, якія вялі бязладны спосаб жыцця, пазнаёміліся з хлопцам. Дзесьці ўзялі самагонку і ўчацвярых паехалі ў ваенны гарадок. Там у хлеўчуку, у якім раней дзяўчаты сустракаліся з салдатамі, выпілі. А пасля, як гэта часта здараецца, пасварыліся. Дзве з іх апалчыліся на трэцюю. Спачатку яе моцна пабілі, паздзекаваліся, выпалілі цыгарэтамі на лбе першыя літары сваіх мянушак. А хлопец дапамагаў ім — быў саўдзельнікам. Потым яны паклікалі салдат і прапанавалі ім згвалтаваць сваю сяброўку. Тыя не адмовіліся. На шчасце, нават пасля такіх здзекаў яна засталася жывая. Была ўзбуджана крымінальная справа. Кожны з траіх атрымаў, колькі яму належала, а салдаты ўсе засталіся непакаранымі: да таго часу яны пазвальняліся і раз'ехаліся хто куды.

— Як вы лічыце, ці варта прымяняць смяротнае пакаранне ў адносінах да непаўналетніх злачынцаў?

— Не думаю, што ўвядзенне смяротнага пакарання для непаўналетніх вырашыць хоць якую-небудзь частку нашых праблем. Іншая справа — дарослыя злачынцы. Я за тое, каб пакінуць у дачыненні да іх у Крымінальным кодэксе вышэйшую меру, таму што бываюць выпадкі, калі нельга дараваць чалавеку. У гэтым сэнсе больш выйграе крымінальнае заканадаўства, напрыклад, ЗША: колькі "зарабіў" — столькі атрымаў. Пяць злачынстваў ажыццявіў — за кожнае атрымаеш асобны тэрмін. А ў нас з пяці злачынстваў караюць толькі за самае цяжкае, а чатыры дзяржава фактычна табе дарує. 10 гадоў — максімальны тэрмін для непаўналетніх, і я думаю, што гэтага дастаткова.

— Што б вы хацелі пажадаць дзецям і іх бацькам?

— Каб сябравалі паміж сабой і больш давяралі нам, інспектарам. Бо мы імкнёмся, каб падлетак не сеў на лаву падсудных. Колькіх мы зберaглі ад гэтага ў 1993 годзе! Наш прынцып: "Давайце жыць па-сяброўску", і мы стараемся заўсёды прытрымлівацца яго.

Пасля гэтай размовы мне захацелася глядзець у будучыню з аптымізмам. Спадзявацца на тое, што ніхто не прыстане да цябе ў пад'ездзе ці на вуліцы, што можна будзе зрабіць заўвагу падлетку, калі той паводзіць сябе непрыстойна... Але ўсё гэта — мары. Ну чаму ў Японіі няма дзіцячай злачыннасці? Няма і ўсё! Яны ўмеюць выхоўваць сваіх дзяцей так, як належыць. Чым мы горшыя за іх? А можа, зараз такі складаны час, што нам проста не да гэтага?

ЭСТЭТЫЧНАЯ СТУДЫЯ

"Цяпло... завей" мяцеліцы

Выпадкова трапіў у рукі маленькі паэтычны зборнік "Цяпло маіх завей" незнаёмага аўтара. Выклікала цікавасць перш за ўсё арыгінальнае і красамоўнае спалучэнне назвы кніжкі з прозвішчам паэта — Генадзь Мяцеліца. Захацелася адчуць, якую ж цеплыню могуць прыносіць з сабой завеі... І ўжо зараз, спасцігнуўшы сэнс гэтых слоў, хачу выказаць сваё ўражанне радкамі з верша, вычытанага ў зборніку, прысвечанага кнізе, — своеасаблівай оды:

Старонкі, як крылы,
за ўзмахам узмах,
Гартаю цудоўную кніжку.
З вялікай павагай трымаю ў руках
Душы чалавечай калыску.

Аўтар пісаў увогуле пра каштоўнасць кніг, пра тое, які багаты вопыт чалавецтва, якая мудрасць стагоддзяў сабрана ў іх, пра свае хваляванні, калі ён судакранаецца са "скарбам мар чалавечых". Я ж з поўным правам вазьму на сябе адказнасць адрасаваць тыя радкі самому паэту, бо адчуваць нешта, падобнае — вялікае шчасце.

Менавіта душэўнай цеплынёй прасякнуты ўсе вершы зборніка — ад першага да апошняга. Ствараецца такое ўражанне, што маленькая кніжачка змагла ўмясціць у сябе ўсе пражытыя гады паэта, жыццё (і не толькі яго аднаго), — настолькі яна ёмістая. І немагчыма вызначыць нейкую адну, далікатную тэму: усе яны пераплецены ў складаны клубок са шматлікімі ніцямі, дзе знайсці пачатак і канец кожнай вельмі цяжка. Зборнік падзелены на два раздзелы: "Узіраюся ў сябе" і "Партрэт маёй каханай". Назвы як мага дакладна перадаюць агульную ідэю, якой падпарадкоўваюцца ўсе вершы.

З паэтычнай замалёўкі "Увечары сціхне гамонка..." паўстае вобраз улюбёнага і замілаванага жыццём чалавека, які не проста піша, а літаральна вылівае свае пачуцці на паперу. Твор нараджаецца як бы сам па сабе, і ад гэтага ўспрымаецца вельмі проста і натуральна.

Г.Мяцеліцу ўражвае таемнасць свету, якую ён ужо адчуў у маленстве. Аўтара хвалюе прыгажосць навакольнай прыроды, успрымаемая ім спакойна, з зачараванай любасцю. Родны дом для паэта — гэта нейкая чарадзейная казка, якая суправаджае яго на працягу ўсяго жыцця, і таму ён зноў і зноў імкнецца туды, каб сутыкаецца з гэтай казачнасцю.

Верш "Бабуля" прасякнуты ўспамінам пра назаўсёды адышоўшае маленства, прывідам нечага светлага, чыстага, значнага і хвалюючага. Усе гэтыя тонкія нюансы пачуцця ўспрымаюцца паэтам дзякуючы бабулі — простай вясковай жанчыне, якая высакародна прайшла "сцежкай свайго лёсу, лёсу сялянкі, лёсу маці, лёсу салдаткі". Паэту дадзены Богам талент адчуваць душэўны стан іншага чалавека, і гэта якасць яго характару дапамагае і яму самому лепш зразумець сябе, і таму паэт здольны здзіўляцца і захапляцца рознымі акалічнасцямі жыцця, і таму такі шчодры ў выказваннях.

Г.Мяцеліца адносіцца да кагорты моцных людзей з цвёрда вызначанай жыццёвай пазіцыяй. Душэўныя пакуты, якія пад сілу толькі даросламу, перажытыя ім у дзяцінстве, загартавалі яго характар, і цяпер паэт добра ведае, што перамагчы крыўду, пасрэднасць можна толькі ўсведамленнем усёй яе нязначнасці ў параўнанні з высакароднай мэтай.

Крыўда, адчутая ў маленстве, не дае спакою. Ад яе хочацца ўцячы, але не ўцячэш ад самога сябе, ад таго, што "выпаў лёс круты, у якім не будзе месца слову "ТАТА". І паэту няўтульна, што адзін раз зроблена не так.

І ўсё ж паэт пераадолеў гэты цяжкі шлях і вярнуўся да таго, "да чаго ўжо нельга вярнуцца". Перажыўшы шмат, аўтар па-новаму спасцігае мінулае.

І болей крыўда ў сэрцы не жыве.
На гэту крыўду
ёсць ужо адплата:
Маленькі сын мяне цяпер заве
Такім жаданым,
добрым словам ТАТА

Верш нясе такі зарад моцы, што можна толькі паспачуваць тым, хто пражыве жыццё, так нічога і не зразумеўшы, не адчуўшы цеплыні сваіх родных, тых, каго любім больш за сябе, больш за жыццё. Простая спагада надае ўпэўненасці ў сабе. Пра гэта можна прачытаць у вершы "Боты". Купіўшы новыя боты, лірычны герой мае з імі шмат турбот. Яны яго не слухаюцца: адзін ідзе налева, другі — направа. Ад злосці наш герой скідвае боты і шпурляе іх убок. І вырашыць праблему дапамагае спачуванне...

Такім жа актуальным у наш час з'яўляецца верш "Лідэрства". Аўтар пераконвае, што месца праваднікa не такое ўжо салодкае, як гэта можа здацца на першы погляд. Адзіны правільны шлях — пастарацца падтрымаць адзін аднаго.

Паняцце Радзімы ў паэта неаддзельна ад паняцця мовы. І таму так балюча ўспрымае ён становішча, у якім апынулася родная мова. Ад таго, што мы забыліся на свае карані, лічыць аўтар, усе нашыя беды. У лузе "травы маркоцяцца", "няма таго лесу, каб мог сагрэць і прытуліць ласкаю", да глебы "рукі мае не цягнуцца — баяцца запэцкацца", рака стала рачулкаю. Людзі, зразумела, паспачуваюць яму, "злітуюцца над ім, ацэньваючы сваю міласэрнасць медным пятаком ці акрайцам хлеба", "але, калі ён пакіне іх, будуць "пужаць ім сваіх дзяцей"...

Як важна, каб сёння нас не задавальняла толькі людское спачуванне, а людзей не задавальняла, "што ёсць каму спачуваць".

Мы павінны як мага хутчэй зразумець, што трэба нам імкнуцца да "святла", бо толькі там "ёсць месца нашаму ценю". Святло — гэта наша нацыянальнае самаўсведамленне, наша будучыня, тое, да чаго мы імкнёмся, як да "агеньчыка", які "свеціць нам уначы".

Паэт любіць свой народ. Ён зноў і зноў задае сабе пытанне: "На якой сцяжыне ты аступіўся, народ? Чаму мой край, любові варты, стаў ахілесавай пятой?" Як магло так здарыцца, што народ забыў пра свае вытокі, пра свае карані? Пярун жа як уладарыў, так і "ўладарыць над зямлёй", а жахлівыя людзі на роднай зямлі гэтак жа хвалююць сэрца. А ўсё ж атрымліваецца — здрадзілі самім сабе. Па сваіх жа прыродных схільнасцях не маглі здрадзіць і спатыкнуцца!?

З тэмай Радзімы цесна звязана і тэма паэзіі, месца яе ў жыцці аўтара. Ён лічыць сваім сыноўскім абавязкам не маўчаць, калі прырода надзяліла яго талентам паэта. Ён улюбёны ў сваю справу, і не агрубець, не ачарсцвець, застацца моцным дапамагае паэту яго далучанасць, цесная злітнасць з роднай зямлёй.

Шмат можна яшчэ гаварыць цёплых слоў пра зборнік паэзіі Генадзя Мяцеліцы. Аднаго артыкула, здаецца, вельмі мала. Зразумела, што для паэта выхад у свет яго першай кніжкі — вельмі значная падзея, калі не сказаць больш. Гэта як нараджэнне дзіцяці, якому хочаш перадаць усю сваю любоў, увесь свой жыццёвы вопыт і прадвызначыць шчаслівы лёс. Хай авалодвае "Цяпло маіх завей" душамі і сэрцамі чытачоў.

Вольга КАРАЧУН.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

"Дактарамі становяцца па прызванню", —

лічыць першы прарэктар Мінскага медыцынскага інстытута, прафесар Сяргей Дзмітрыевіч ДЗЯНІСАЎ

— Безумоўна, але як пры паступленні ў ваш інстытут можна вызначыць гэта прызванне?

— У адрозненне ад некаторых ВНУ ці ўстаноў у нас няма тэсціравання пры паступленні. Мы лічым гэта немэтазгодным, таму што сапраўдным доктарам малады чалавек становіцца не ў інстытуце, а пасля яго заканчэння, самастойна папрацаваўшы некалькі гадоў. І ўсё ж я прытрымліваюся сваёй думкі: каб паступіць да нас, аднаго жадання мала.

— А ці можа праявіцца гэта здольнасць яшчэ раней, скажам, у старэйшых класах сярэдняй школы?

— А чаму б і не? Напрыклад, юнак марыць стаць хірургам. Дык для таго, каб яго мара здзейснілася, ён у адзінаццатым, нават у дзесятым класе ўжо ўсё сваё жыццё падпарадкоўвае гэтаму. Як кажуць, дзень і ноч карпее над падручнікамі, уяўляючы сябе студэнтам нашай ВНУ. Да ведаў вучня цягне менавіта прызванне. А калі яго няма — дык юнак будзе гартаць старонкі падручніка, не зусім усведамляючы, што там напісана. Да яго, я б сказаў, не даходзіць сэнс тых ці іншых ведаў.

— З такімі ведамі, напэўна, і цяжка перамагчы ў конкурсе?

— На ўступных экзаменах усё выяўляецца. Дарэчы, пры паступленні да нас ніколі не было высокіх конкурсаў. Сярэдні — тры чалавекі на месца. Але ж паступіць даволі цяжка. Тлумачыцца гэта тым, што сярод нашых абітурыентаў амаль што ўсе медалісты. Між іншым, трэба заўважыць, што цяжкасць заданняў, якія прапануюцца на экзаменах, не выходзіць за рамкі праграмы сярэдняй школы, справа толькі ў глыбіні ведаў. Нярэдкія выпадкі, калі "двойкі" на экзаменах атрымліваюць тыя, хто скончыў школу на "выдатна".

Дарэчы, мы запрашаем нашых будучых абітурыентаў на Дзень адкрытых дзвярэй, які пройдзе 24 красавіка. Ім будзе прапанавана своеасаблівая "маленькая рэпетыцыя" будучых уступных экзаменаў. Гэта "рэпетыцыя" амаль нічым не будзе адрозніваецца ад сапраўдных іспытаў. Кожны можа адчуць сябе ў ролі экзаменуемага і зразумець, на што ён здатны.

— Сяргей Дзмітрыевіч, вядома ж, у ваш інстытут некаторыя абітурыенты паступаюць і пяць, і шэсць, і сем разоў...

— Я ведаю адну дзяўчыну, якая паступала ажно 10 разоў. За гэты час мы выпусцілі два патокі ўрачоў, а яна так і не стала студэнткай. Як кажуць, чаго няма, таго няма. І тут я б сказаў: наўрад ці варта паступаць шмат разоў запар, калі чалавек не можа як след засвоіць нават школьную праграму. Вы мне можаце сказаць, што не трэба паступаць і другі раз. Я з гэтым не згодзен. Той, хто перажыў непаступленне, наступны год марна не траціць і, як правіла, з другога разу ён становіцца студэнтам. Што датычыць тых, хто паступае да нас пяты-шосты раз, — такіх адзінкі.

— А ці бываюць выпадкі, калі студэнты расчароўваюцца ў вучобе?

— Здараецца і такое. Некаторыя навучэнцы свядома пакідаюць наш інстытут, не скончыўшы яго. Бывае, што выпускнікі не працуюць урачамі — аддаюць перавагу заняткам камерцыяй. І да гэтага, я лічу, трэба ставіцца нармальна. Калі ёсць прызванне ў чалавека стаць камерсантам, а не ўрачом — калі ласка, мы нікога не трымаем.

— Прабачце, Сяргей Дзмітрыевіч, але я з вамі пагадзіцца не магу. Вы шэсць гадоў рыхтавалі спецыяліста, а ён выбраў сабе іншую працу. Між іншым, у вясковай бальніцы яго чакаюць — там няма каму працаваць...

— Нічога не зробіш, такое зараз жыццё. Многія ўладкоўваюцца на працу туды, дзе можна больш зарабіць. Зразумела, гэта праблема не толькі для медыцыны. Яе цяжка пакуль што вырашыць.

— Усё ж працягнем размову для тых, хто прысвячае сваё жыццё медыцыне. Якімі рысамі характару павінен валодаць ваш абітурыент?

— Я не ўяўляю сабе сапраўднага ўрача без дабрыні ў вачах, без спагадлівасці, міласэрнасці, чулых адносін да хворага чалавека. Згадзіцеся, гэтымі якасцямі ў той ці іншай ступені павінен валодаць кожны спецыяліст, але ўрачу яны патрэбны, як паветра. Менавіта ён часта трымае чалавечае жыццё ў сваіх руках, і толькі ад яго залежыць далейшы лёс пацыента. Якраз у такія хвіліны выяўляюцца гэтыя якасці.

— Не магу з вамі не пагадзіцца, але зараз усё больш пішуць і гавораць пра некаторыя адмоўныя бакі ў працы ўрачоў. Здараецца, пацыенты скардзяцца на знявагу іх чалавечай годнасці, грубасць медыцынскага персаналу. Становяцца вядомымі і выпадкі хабарніцтва сярод медыкаў. Як вы ставіцеся да гэтай складанай сітуацыі?

— Акрамя прафесійных ведаў, мы імкнемся выхоўваць у нашых студэнтаў і ўсе тыя добрыя чалавечыя якасці, пра якія я ўжо гаварыў. Але ў нас няма падстаў сцвярджаць, што разам з дыпломам мы ўручаем і ўласцівасці інтэлігента. Уявіце сабе такую сітуацыю — студэнт прыходзіць у інтэрнат, а там тынкоўка са столі асыпаецца, вады гарачай няма ці батарэі не грэюць. Пры такіх умовах студэнцкага жыцця ўсё гэта наша выхаванне можа быць зведзена да нуля. Здараецца, у такой жа сітуацыі апынаюцца і выпускнікі. Людзі прад'яўляюць павышаныя патрабаванні да ўрачоў, а зарплата ў некаторых дактароў меншая, чым у прыбіральшчыцы. Гэта і выклікае некаторыя негатыўныя з'явы. Я ўтрырую сітуацыю, але, калі нашаму ўрачу есці няма чаго, калі дзеці галодныя, дык ён проста не можа ўстаяць перад спакусай — бярэ хабар. Гэта праблема ўсяго грамадства, і не толькі медыцыны. Але я аптыміст і спадзяюся, што яна будзе вырашана.

— Што вы можаце параіць тым, хто зараз рыхтуецца да паступлення ў ваш інстытут?

— Не разумею тых будучых абітурыентаў, якія нават у красавіку вучацца гэтак жа, як і ў дзесятым, дзевятым, восьмым класах. У школьніка, які імкнецца да нас, не павінна быць ніводнага дня, ніводнай хвіліны, каб ён што-небудзь ды не прачытаў у падручніку, не вывучыў нейкую тэму. У адзінаццацікласніка павінен быць план, па якім ён бы рыхтаваўся да паступлення. Сістэматычная самастойная работа, разумнае размеркаванне часу і сіл — усё гэта павінна забяспечыць поспех на экзаменах. Тое ж самае я магу параіць тым, хто з першага разу не прайшоў па конкурсу і будзе "штурмаваць" наш інстытут у гэтым годзе. Спадзяюся, што і яны не змарнавалі час і гэтым летам стануць нашымі студэнтамі.

— Сяргей Дзмітрыевіч, вы не толькі вучоны, першы прарэктар інстытута, але і доктар. Што вы можаце пажадаць тым, хто не хварэе?

— Ніколі не хварэць. Але ж жыццё наша настолькі складанае, што без дапамогі медыкаў наўрад ці хто можа абысціся. Таму ў мяне ёсць пажаданне і хворым — хутчэй папраўляйцеся і будзьце заўсёды здаровыя.

Саша ГРАДЗЮШКА,
студэнт
факультэта журналістыкі.

23, субота

Беларускае тэлебачанне

11.25. Тыдзень планеты. Міжнародны агляд.
◆11.40. "Усё, што маё".
14.35. Сталіца. Тэлечасопіс.
◆14.55. "Мой маленькі поні".
15.25. "Нов і К"-топ-10.
16.25. "Крок". "Міла-94". [illegible]
[illegible]
18.25. "Выдатныя маркі аўтамабіляў".
19.00. Матч-шоу "Зоркі прафесійнага бокса "Мінск-94".
20.00. Спартыўны стыль.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. "Царскае паляванне". 1-я і 2-я серыі.
0.05. НіКа.
0.20. "Каскад".
[illegible]

Канал "Астанкіна"

11.10. Соль.
11.20. Медыцына для цябе.
◆11.50. "Чапаеў".
14.00, 23.00. Навіны.
[illegible]
18.50. "Цудоўная пара".
19.30. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.05. Надвор'е.
[illegible]
21.35. Італьянскі фестываль песні ў Сан-Рэма.
22.25. Новы [illegible]

Канал "Расія"

8.05. Студыя "Рост".
8.35. Парламенцкі тыдзень.
[illegible]
9.35. Пілігрым.
[illegible]
◆11.05. "Цень".
[illegible]

12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Вялікі хакей.
13.50. "А мінулае здаецца сном". Д/ф.
[illegible]
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
[illegible]
◆22.55. "Бітва трох каралёў". 3-я серыя.

Санкт-Пецярбург.

[illegible]
17.00. Аўтапілот.
17.15. Крымінальнае дасье.
[illegible]
18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
19.05. Экспрэс-кіно.
[illegible]
20.10. Футбол. Чэмпіянат Расіі.
22.00. Ваш стыль.
[illegible]
23.20. Адам і Ева +.
◆0.20. "Абрабаванне апоўначы".

8-ы канал

15.05. "Жыццёвы выбар".
15.30. Прапаведнік Кенет Коўплэнд.
[illegible]
23.25. Рэклама. Аб'явы.

24, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.25. Слова да чалавека.
[illegible]
23.05. "Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар".
[illegible]

Канал "Астанкіна"

8.00. Арт-кур'ер.
[illegible]
11.45. Я – жанчына.
[illegible]
* 13.00. "Піф і Геркулес".
13.15. "Падводная адысея каманды Кусто".
[illegible]
* 15.55. "Кот Фелікс", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
16.45. Панарама.
17.25. Жывое дрэва рамёстваў.
[illegible]
◆19.10. "Я сарамлівы, але я лячуся" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны ўік-энд.
22.00. Музыка ў эфіры.
22.50. Праграма "Х".
23.10. Міжнародны турнір "Гран-пры па хуткіх шахматах".

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.25. "Каталікоз усіх армян Вазген I". Д/ф.
[illegible]

8-ы канал

[illegible]
17.25. Мультфільм.
17.40. "Скрытая камера".
18.00. "Тэлефон", "Вуліца".
18.30. "Бізнес-план".
* 18.50. "Карлсан вярнуўся".
◆19.10. "Міжнароднае рабаванне".
19.35. Стрэс-паўза.
19.40. Музычная праграма.
◆20.10. "Лёс".
20.50. Тэлечасопіс "Відэамода".
◆21.15. "Джынджэр і Фрэд".
23.25. Рэклама. Аб'явы.

НАДВОР'Е

Сёння днём па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Віцебску – +12– +14°, Гомелі, Магілёве – + 13– +15°, Мінску, Брэсце, Гродна – +15– +17°. У наступныя двое сутак – 24-га па паўднёваму ўсходу, 25-га месцамі па рэспубліцы чакаюцца невялікія дажджы. Тэмпература паветра ўначы – +1– +6°, днём – +12– +17°, па поўдні – +9– +14°.

Валянціна СКРЭБЕЦ, інжынер-сіноптык Белгідрамета.

ЦК Саюза моладзі Беларусі выказвае шчырае спачуванне намесніку старшыні Дзяржкамспорту Рэспублікі Беларусь ХРАМЯНКОВУ Леаніду Якаўлевічу з прычыны трагічнай гібелі **сына ДЗМІТРЫЯ.**

25, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

10.05. Пад купалам Сусвету.
10.15. Пяць хвілін на жарты.
10.20. "І не пакіну цябе...". Міжнародная праграма.
13.30. Навіны.
13.40. "Пап-Ці" TV.
14.25. Праграма перадач.
14.30. Каралеўскае паляванне. Шоу-казіно.
15.30. ТБ – школе. Культура Беларусі XVII–XVIII стагоддзяў.
16.05. Рэспубліканскія спаборніцтвы "Кубак Федэрацыі коннага спорту Беларусі".
16.55. Тэлеклуб "Пошук".
17.25. Праграма перадач.
17.30. Навіны (з сурдаперакладам).
17.40. АВС-клуб. Англійскую мову вучым самі.
18.00. "Не забудзьцеся ўключыць телевізар".
18.10. Абласныя навіны (Брэст).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Вытворчасць і закон. Прымае ўдзел старшыня Вышэйшага гаспадарчага суда Беларусі, прэзідэнт Саюза юрыстаў Беларусі У.В.Бойка.
19.50. Аэробіка. Урокі Наталлі Наважылавай.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Надвор'е.
21.55. Студыя "Тэлесябрына".
22.00. Спартыўны тэлекур'ер.
22.20. "Марыя па Хрысце, або Адплата за здраду". Прэм'ера спектакля Беларускага тэлебачання паводле аповесці Т.Бондар.
23.20. НіКа.
23.35. Радавод. "Пранясі, Божа, хмару...".

Канал "Астанкіна"

17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
17.25. Мініяцюра.
17.40. Дакументы і лёсы.
17.45. Гол.
18.15, 20.35. Надвор'е.
◆18.20. Тэлесерыял "Гарачаў і іншыя".
18.50. Мужчына і жанчына.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Тэатр + TV.
21.45. Творчы вечар Зураба Саткілавы.
23.10. Прэс-экспрэс.
23.20. Начное жыццё гарадоў свету. Масква.
23.55. Дзённік чэмпіянату свету па хакею.

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Ваша права.
8.40. Мульці-пульці. "Дамавічок Кузя".
9.10. "Гарадок". Забаўляльная праграма.
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Бізнес у Расіі.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Выратаванне 911.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Пецярбургскія гісторыі. Сустрэча з Т.Даронінай.
18.25. "Настальжы" – музыка ўсіх пакаленняў.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Дэльта Форс каманда II".
21.25. Без рэтушы.
22.05. Шлях да згоды.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Спявае Еўропа.
23.00. Экран крымінальных паведамленняў.
23.10. Аніматэка.
23.55. "Гётысбург". Д/ф.

Санкт-Пецярбург

8.15. Зебра.
9.00. "Нямецкая хваля".
◆9.30. "На парозе ночы".
10.20, 11.40, 14.40. Музычны момант.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Адам і Ева +.
11.30, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
11.45. "Падарожжа з песенькай". Тэлефільм.
◆12.15. "Зачараваны вандроўнік".
14.25. Тэлетэкст.
◆14.45. "ЭСД".
16.20. "Музычны млын". Фільм-канцэрт.
16.45. Вялікі фестываль.
17.00. Адкрываю для сябе Расію.
◆17.30. "На парозе ночы".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.20. Тэлемагазін.
◆19.25. "Унікум".
20.55. Рэпартаж з 86-га.
21.15. Кансерватар.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.
◆22.20. "Рукапіс".
23.15. "Кінаўспаміны. Ад'езд". Тэлефільм.

8-ы канал

18.00. Аб'явы. Рэклама.
◆18.05. "Карусель".
* "Хэйсі і прынцэса".
18.35. Музычная праграма.
19.05. Гарадскія гадзіннікі.
◆19.15. "Хіл Стрыт Блюз". "Праадкіды грамадства".
20.00. Ля афішы, МКТ.
* 20.20. "Робін Гуд".
◆20.50 "Швейцарскія рабінзоны". 19-я серыя.
21.40. "Ні слова пра..."
21.50. Музычная праграма.
◆22.35. "Сваты" з серыі "Бацька Мэрфі".
23.25. Рэклама. Аб'явы.

26, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. "Тайны старажытных пячор". Навукова-папулярны фільм.
9.00. ТБ – школе. Культура Беларусі XVII-XVIII стагоддзяў.
12.10. "Нов і К"-топ-10.
13.10. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
13.30. Навіны (з сурдаперакладам).
13.40. "Суд памяці", "Жменька пяску". Д/ф.
14.10. ТБ – школе. Гісторыка-гераічная тэма ў сучаснай беларускай літаратуры.
14.40. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Пад знакам "Ч" (Час. Чарнобыль. Чалавек).
19.20. Як назавуць нашчадкі гэты дзень? Прымае ўдзел намеснік Старшыні Савета Міністраў Беларусі, старшыня Дзяржкамчарнобыля рэспублікі І.А.Кенік.
20.20. Пад знакам "Ч".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пад знакам "Ч".
◆22.00. "Семнаццаць імгненняў вясны". 1-я серыя.
23.20. Надвор'е.
23.30. НіКа.
23.45. Канцэрт-рэквіем "Ахвярам чарнобыльскай катастрофы".

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.05. Навіны.
8.20. Вясёлыя нотки.
◆8.40. "Пецярбургскія тайны". 6-я серыя.
9.40. Дні армянскай культуры ў Маскве.
10.10. 440 герц.
10.50, 23.15. Прэс-экспрэс.
11.20. "Насустрач мінуламу". Тэленарыс.
14.25. Прадпрымальнік.
15.10. Справа.
* 15.20. "Прыгоды Тома Соера".
15.50. Чароўны свет, ці Сінема.
16.10. 440 герц.
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. Планета. Кыргызстан: цяжкі выбар шляху.
17.40, 20.35. Надвор'е.
◆17.45. "Пецярбургскія тайны". 6-я серыя.
18.45. За радком пратакола.
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Бамонд.
◆21.00. "Выкрадальнікі вады".
22.20. Хіт-парад "Астанкіна".
23.25. Акно ў начы.
23.55. Дзённік чэмпіянату свету па хакею.

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. "І расцвіў Гусеўскі камень". Д/ф.
8.35. Без рэтушы.
9.20. Паклон вам, людзі.
9.40. Сялянскае пытанне.
* 15.20. "Дамавічок Кузя".
15.40. Там-там навіны.
15.55. Прыгода ваўчара.
16.15. Новая лінія.
17.00. Шлях да згоды.
17.10. Гаспадар.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Аміка верытас.
18.40. Фільм-прэм'ер.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.25. Шостае пачуццё.
20.55. Я – лідэр.
21.25. "Зацесі" Віктара Астаф'ева.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Спявае Еўропа.
23.00. Экран крымінальных паведамленняў.
23.10. Тэлевізійны тэатр Расіі.

Санкт-Пецярбург

9.00. "Нямецкая хваля".
◆9.30. "На парозе ночы".
10.20, 11.40, 14.40. Музычны момант.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Тэледоктар.
11.15. "На рацэ Інзер". Д/ф.
11.30, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
* 11.45. "На рынгу".
12.00. Канцэрт па заяўках.
12.30. Дом кіно.
13.30. Музычны фільм.
14.25. Тэлетэкст.
14.45. Урок нямецкай мовы.
15.00. "Ціхая дама" С.Шолахава.
16.05. Рознакаляровы сабака.
16.25. Дзецям пра зверанят.
16.45. Вялікі фестываль.
17.00. Ваша права.
◆17.30. "На парозе ночы".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.20. Тэлемагазін.
19.30. М.Гарбачоў у прамым эфіры.
◆20.40. "Зорка Палын". Фільм 1-ы.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.
22.20. Футбол. Чэмпіянат Расіі.
◆23.05. "Зорка Палын".
0.10. Еўрапейскі калейдаскоп.

8-ы канал

18.00. Аб'явы. Рэклама.
* 18.05. "Сышчыкі". "Качаня Дафі і дыназаўр".
18.35. Музычная праграма.
19.05. Журфак БДУ прадстаўляе...
◆19.15. "Лабірынт правасуддзя". "Будаўнічы бум".
20.05. Студыя "ІНТЭКС". "Навіны".
* 20.15. "Робін Гуд".
20.45. Сямейнае кола.
◆20.55. "Лёс". 57-я серыя.
21.40. Тыдзень з "Хрыстафорам".
21.50. Тэлечасопіс "Відэамода".
◆22.15. "Два боты – пара" з серыі "Махляры".
23.05. Музычная праграма.
23.25. Рэклама. Аб'явы.

27, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Фільм-канцэрт.
9.00. ТБ – школе. Беларуская літаратура.
◆9.30. "Семнаццаць імгненняў вясны". 1-я серыя.
10.50. Аэробіка.
13.30. Навіны (з сурдаперакладам).
13.40. Фільм-канцэрт.
14.20. Відзьма-навідзьма.
15.20. Планета людзей.
16.05. Скарбы беларускай гісторыі.
16.25. На музычных паралелях.
17.15. Дапамажыце мне, людзі!
17.40. Прэзентацыя карцін М.А.Савіцкага.
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Карамболь. Ток-шоу з удзелам А.Дударава.
19.35. ТА "Рэха".
19.55. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Кантакт.
◆21.45. "Семнаццаць імгненняў вясны". 2-я серыя.
23.05. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
* Пасля заканчэння – Пад купалам Сусвету; Надвор'е; НіКа; "Пачвара". Мультфільм для дарослых; Рок-айленд-шоу.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.20. Навіны.
8.20. Сарока.
◆8.40. "Пецярбургскія тайны". 7-я серыя.
9.40. Клуб падарожнікаў.
10.30. Джэм.
11.20, 22.15. Прэс-экспрэс.
11.30. Благавест над Парыжам.
14.25. Прадпрымальнік.
* 15.20. "Прыгоды тома Соера".
15.50. Джэм.
* 16.20. "Лятаючы дом".
16.50. Загадка СБ.
17.25. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.45. Дакументы і лёсы.
17.50, 20.35. Надвор'е.
◆17.55. "Пецярбургскія тайны". 7-я серыя.
18.55. Лідэр.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. У гасцях у Мусліма Магамаева.
21.20. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Паўфінал.
23.30. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Паўфінал.
24.00. Дзённік чэмпіянату свету па хакею.

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Ранішні канцэрт.
◆8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія. "Далёкі Усход".
16.50. "Жанчыны свету".
17.20. Свята кожны дзень.
17.30. Наш сад.
18.00. Экспацэнтр прадстаўляе.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.25. Ніхто не забыты.
20.30. Шлях да згоды.
21.05. Плошча мастацтваў.
22.00. Рэпарцёр.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Спявае Еўропа.
◆23.00. "Тры дні Віктара Чарнышова".

Санкт-Пецярбург

8.10. "Хто раскажа небыліцу".
8.20. Кідайка.
9.00. "Нямецкая хваля".
◆9.30. "На парозе ночы".
10.20, 11.40, 14.40. Музычны момант.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Кірмаш вакансій.
11.15. "Палавецкія танцы". Музычны фільм.
11.30, 14.30, 18.30, 21.55. Інфарм ТБ.
11.45. Тэлемагазін.
* 11.50. "Панарошку".
◆12.00. "Кацярына Ізмайлава".
14.05. Фільм-канцэрт.
14.25. Тэлетэкст.
14.45. "Казначэйша". Фільм-опера.
* 15.55. "Шчасце Нурлана".
16.05. Крыжыкі-нулікі.
16.45. Вялікі фестываль.
17.00. Армія Расіі.
◆17.30. "На парозе ночы".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.20. Тэлемагазін.
◆19.25. "Дадатковы прыбывае на другі пуць".
22.10. Спартыўныя навіны.
22.25. Ваш стыль.
22.30. "Саркафаг". Тэлевізійны спектакль.

8-ы канал

18.00. Аб'явы. Рэклама.
◆18.05. "Карусель".
* "Папай-жаніх".
18.35. Музычная праграма.
◆19.05. "Хіл Стрыт Блюз". "Разбэшчаны дантыст".
19.50. Хатні ўрач.
* 20.20. "Робін Гуд".
◆20.50. "Швейцарскія рабінзоны". 20-я серыя.
21.40. Тыдзень з "Хрыстафорам".
21.50. Справы надзённыя.
◆22.00. "Вар'яцтва-13".
23.25. Рэклама. Аб'явы.

28, чацвер

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. ТА "Рэха".
8.55. Фільм-канцэрт.
◆9.15. "Семнаццаць імгненняў вясны". 2-я серыя.
13.30. Навіны.
◆13.40. "Развітанне".
15.40. ТБ – школе. Урокі маленства (аповесць Янкі Брыля "Сірочы хлеб").
16.10. Майстэрня. Мастак У.Страмінскі.
16.40. Радавод. Мотальскія суседзі.
17.30. Асацыяцыя дзіцячай прэсы прадстаўляе: "Непаседа".
17.40. Фонд "Дзецям Чарнобыля" і яго дзейнасць.
18.00. "На цёплай зямлі".
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Парады агароднікам.
19.30. Роднае слова.
20.00. Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрв'ю.
20.15. Кінанарыс.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.35. "Семнаццаць імгненняў вясны". 3-я серыя.
22.50. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.10. Навіны.
* 8.20. "Лянота".
◆8.35. "Пецярбургскія тайны". 8-я серыя.
◆9.35. "Жыццё заапаркаў" (ЗША).
10.10. ...Да 16 і старэйшым.
10.50, 23.20. Прэс-экспрэс.
11.20. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Паўфінал.
14.25. Прадпрымальнік.
* 15.20. "Прыгоды Тома Соера".
15.50. Выступае ансамбль "Казацкая вольніца".
16.10. ...Да 16 і старэйшым.
16.50. Тэхнадром.
17.25. За кулісамі.
17.45. Дакументы і лёсы.
17.50, 20.35. Надвор'е.
◆17.55. "Пецярбургскія тайны". 8-я серыя.
18.55. Кінапанарама.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Лато "Мільён".
◆21.15. "Прывід свабоды".
23.30. Акадэмія.
24.00. Дзённік чэмпіянату свету па хакею.

Канал "Расія"

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
* 8.25. "Даскачы да воблачка".
8.35. Паехалі.
◆8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
* 15.20. "Дамавічок Кузя".
15.30. Студыя "Рост".
16.00. Там-там навіны.
16.15. Новая лінія.
17.00. Будні.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. У свеце аўта- і матаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. На палітычным Алімпе.
21.25. Чэмпіянат Расіі па футболу.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Спявае Еўропа.
23.00. Чэмпіянат Расіі па футболу.
23.50. "Віўен Лі". Д/ф.

Санкт-Пецярбург

8.15. Рознакаляровы сабака.
8.35. Дзецям пра зверанят.
12.05. Фільм-канцэрт.
◆12.35. "Унікум".
14.05. "Даліна". Д/ф.
14.25. Тэлетэкст.
14.30, 18.30, 21.55. Інфарм ТБ.
14.40. Музычны момант.
14.45. Падарожжа па Усходзе.
◆15.05. "Жалезная прынцэса".
16.10. Там, дзе жыве Павуціныч.
16.25. Сёння і штодзённа.
16.45. Вялікі фестываль.
17.00. Чалавек на зямлі.
◆17.30. "На парозе ночы".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.20. Тэлемагазін.
◆19.25. "Вандроўны аўтобус".
21.15. Блеф-клуб.
22.10. Спартыўныя навіны.
22.20. Ваш стыль.
22.25. "Вячэрні звон". Музычны канал.
22.40. Парад парадаў.
23.55. Фільм-канцэрт.

8-ы канал

18.00. Аб'явы. Рэклама.
* 18.05. "Сям'я Барклі". "Трус-сваволнік".
18.35. Музычная праграма.
19.05. "Файт". Кікбоксінг.
◆19.30. "Лабірынт правасуддзя". "Відэазабойства".
* 20.15. Мульфільмы Уолта Дыснея.
20.30. "Навіны". ММ-4.
20.45. Сямейнае кола.
◆20.55. "Лёс". 58-я серыя.
21.35. Тыдзень з "Хрыстафорам".
◆21.45. "Выклік непераможным".

29, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Фільм-канцэрт.
9.00. Тэлебачанне – школе.
◆9.30. "Семнаццаць імгненняў вясны". 3-я серыя.
10.45. Карамболь. Ток-шоу з удзелам А.Дударава.
11.20. Рок-айленд-шоу.
* 12.25. "Крэм-бруле" і інш.
13.15. Пазіцыя ўрада.
13.30. Навіны.
13.40. Фільм-канцэрт.
14.25. "Еўрапейскі калейдаскоп".
14.55. Педагагічны экран. Прамая лінія.
15.55. Вобраз.
16.55. Тэлебом.
17.30. Навіны.
17.40. "Мелодый вясёлкавы вянок..."
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Эпіцэнтр.
19.45. "Маё Палессе".
19.55. Рэйтынг.
20.10. Студыя "Тэлесябрына".
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
◆21.45. "Ахоўныя колеры". (Польшча).
23.30. Надвор'е.
23.40. НіКа.
23.55. Баскетбол. Чэмпіянат Беларусі.
0.40. "Я + Я". Мужчына і жанчына.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
8.20. 50 х 50.
9.35. На шляху да Уэмблі.
10.30. Амерыка з М.Таратутам.
11.20, 22.50. Прэс-экспрэс.
14.25. Прадпрымальнік.
14.50. Бізнес-клас.
15.05. "Ты, Расія мая". Канцэрт.
◆15.50. "Білет у адзін канец".
16.20. Алеся і кампанія.
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. Навіны культуры.
17.40. Чалавек і закон.
18.10, 20.35. Надвор'е.
18.15. Амерыка з М.Таратутам.
18.45. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
◆20.45. "Дэн Огаст" (ЗША). 1-я серыя.
21.45. Чалавек тыдня.
22.05. "У пошуках страчанага". Одры Хёпберн.
23.10. Музагляд.
23.50. Аўта-шоу.
24.00. Дзённік чэмпіянату свету па хакею.

Канал "Расія"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
* 8.25. "Пінгвіняня".
8.40. Паехалі.
◆8.50. "Санта-Барбара".
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Там-там навіны.
15.35. Знаёмцеся, хор "Благавест".
16.00. Тэлегазета.
16.05. Ваенны кур'ер.
16.20. Новая лінія.
◆16.50. "Вяртанне Полі". 2-я серыя.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Нахімаўцы.
18.30. Звычайная справа.
18.45. Кінамарафон.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Ганна".
21.25. "К-2" прадстаўляе: "Пацалунак у дыяфрагму".
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Спявае Еўропа.
23.00. Кабарэ "Бязглуздзіца".
◆23.55. "Бітва трох каралёў". 4-я серыя.

Санкт-Пецярбург

8.15. Там, дзе жыве Павуціныч.
8.30. Сёння і штодзень.
* 8.50. "Падарунак для слана".
9.00. "Нямецкая хваля".
◆9.30. "На парозе ночы".
10.20, 11.40, 14.40. Музычны момант.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. "Сярэбраная нітка".
11.30, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
11.45. Тэлемагазін.
11.50. Урок нямецкай мовы.
12.05. "Бугі-вугі кожны дзень". Д/ф.
12.35. "Цудоўная Алена". Музычны фільм.
14.00. Іншае кіно.
14.45. Фільм-балет.
16.00. Залаты ключ.
16.10. Казка за казкай. "Соль даражэй за золата".
16.45. Вялікі фестываль.
17.00. Новы Пецярбург.
◆17.30. "На парозе ночы".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.20. Тэлемагазін.
19.25. Фільм-канцэрт.
◆20.10. "Пакроўскія вароты". 1-я серыя.
21.15. Тэатральная правінцыя.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.
◆22.20. "Пакроўскія вароты". 2-я серыя.
◆23.30. "Мяжа магчымага" (ЗША).

8-ы канал

18.00. Аб'явы. Рэклама.
◆18.05. "Карусель".
* "Разявакі".
18.35. СОЛТЭК, "Дорэміфасолькі".
18.45. Спартыўная паралель.
◆19.35. "Хіл Стрыт Блюз". "Цяжкі пачатак".
* 20.25. "Трое з Праставашына".
◆20.45. "Лёс". 59-я серыя.
21.25. Час мясцовы.
21.45. Тыдзень з "Хрыстафорам".
21.55. Справы надзённыя.
◆22.05. "Прычына для хвалявання".
23.25. Рэклама. Аб'явы.

30, субота

Беларусчкае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
◆8.35. "Ахоўныя колеры".
10.20. Здароўе. Прамая лінія.
11.20. Тыдзень планеты.
11.35. "У імя ўваскрэсення".
11.45. 20 мінут рэдактара.
12.05. Дзесяць запаведзяў.
12.35. "Сталіца". Тэлечасопіс.
12.55. Творчасць Зміцера Марозава.
* 13.45. "Мой маленькі поні".
14.15. Акадэмічны час у Акадэмічным тэатры.
15.15. Вас выклікае Спартландыя.
16.35. "Залатая дзесятка". Фінал.
* 18.25. "Чарапашкі ніндзя".
19.00. "Выдатныя маркі аўтамабіляў".
19.35. "Нов і К"-топ-10.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
◆21.50. "Футбаліст".
23.20. НіКа.
23.35. Вялікдзень. Трансляцыя ўсяночнай з Мінскага Свята-Духавага кафедральнага сабора.

Канал "Астанкіна"

8.00. "Марафон-15" – малышам.
8.30. "Цік-так". Дзіцячая перадача.
9.00. "Галерэя першых персон". Фільм 1-ы.
9.35. Тэленарыс аб армянскім этнасе.
10.05. Ранішняя пошта.
10.35. Смак.
10.50. Ведзі.
11.20. Палітра В.Тамлін.
11.40. Дапамажы сабе сам.
◆12.10. "Сэрцы трох".
14.00, 22.10. Навіны.
14.25. Сустрэча для вас. В.Астаф'еў.
15.20. У свеце жывёл.
16.00. Каханне з першага погляду.
16.40. Да і пасля. Вядучы – У.Малчанаў.
◆17.30. "Чалавек на ўсе часы".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.05. Надвор'е.
20.45. Хакей. Чэмпіянат свету.
22.20. Вялікдзень Хрыстовы. Трансляцыя набажэнства з Багаяўленскага кафедральнага сабора г.Масквы.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 21.20. Весткі.
8.25. Парламенцкі тыдзень.
8.55. Жывая даўніна.
9.25. Пілігрым.
10.10. Зваротны адрас.
◆11.00. "Цяпер праслаўся, сын чалавечы".
12.35. Мульці-пульці.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Вялікі хакей.
13.50. Мір і вайна.
14.20. Казырная дама.
14.55. "К-2" прадстаўляе: "Зоркі Амерыкі".
◆15.25. "Расія маладая".
16.25. Футбол без граніц.
17.20. Ніхто не забыты.
17.25. "Рэквіем". Частка 1-я.
18.15. Свята кожны дзень.
18.25. Вуснамі дзіцяці.
◆19.25. "Маці Ісуса".
20.55. Інтэрв'ю Патрыярха Маскоўскага і ўсяя Русі Алексія II.
21.40. Аўтаімгненне.
21.45. Спартыўная карусель.
21.50. Спявае Еўропа.
22.00. Конкурс песні Еўрабачання.

Санкт-Пецярбург

7.00. "Выбярэм".Д/ф.
◆7.20. "Мяжа магчымага".
8.50. "Жамчужына Алтая".
9.00. "Нямецкая хваля".
9.30. "Вячэрні звон" у ранішнім эфіры.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Канцэрт па заяўках.
11.30. Тэледоктар.
11.45. "Сярэбраная нітка". Праграма для пажылых людзей.
12.15. "Адроджаны звон". Тэлефільм.
◆12.25. "Жаваранак".
14.05. Фільмы цыкла "Хрыстос і яго Царква".
14.45. Спартыўны турызм у Тунісе.
◆15.15. "З жыцця земскага ўрача".
16.00. Дзецям пра зверанят.
16.15. Імперскія навіны.
16.45. Вялікі фестываль.
17.00. Аўтапілот.
17.15. Крымінальнае дасье.
17.35. Тэлефільм.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
18.55. П.Паўлоўскі. "Элегія". Спектакль.
22.00. Ваш стыль.
22.05. Храм.
22.40. Трансляцыя Велікоднай службы са Свята-Троіцкага сабора Аляксандра-Неўскай Лаўры.

8-ы канал

15.00. Аб'явы. Рэклама.
15.05. Праграма пра здароўе "Жыццёвы выбар". "Апошні выхад".
15.30. Прапаведнік Кенет Коўплэнд.
◆16.00. "Упершыню замужам".
17.35. Меркаванні пра джаз.
◆18.25. "Казачная работа".
18.50. Шалом з Ерусаліма.
* 19.50. Мультфільм.
20.10. Сямейнае кола.
◆20.20. "Лёс". 60-я серыя.
21.00. СОЛТЭК. "Спартыўная мазаіка".
21.30. Тыдзень з "Хрыстафорам".
21.45. Опра Уінфры шоу. Любоўныя гісторыі.
◆22.30. "Чароўнае люстэрка". З серыі "Я – шпіён".
23.25. Рэклама. Аб'явы.

1, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.25. Пад купалам Сусвету.
8.35. Пяць хвілін на жарты.
* 8.40. "Чарапашкі ніндзя".
9.15. MTV. Лепшыя хіты.
9.45. Аэробіка. Урокі Наталлі Наважылавай.
10.20. Вялікдзень у вёсцы Гацукі Слуцкага раёна.
11.40. Выступленне Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Філарэта.
11.55. Сустрэчы ў студыі "Існасць".
13.25. Вяскоўцы. Крупскія цудадзеі.
13.55. Паміж намі, жанчынамі...
14.40. Сустрэчы ў студыі "Існасць".
16.10. І Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль юных талентаў.
17.40. Прэм'ера. "Каго любіш – выбірай".
17.50. "Гінес-шоу."
* 18.20. "Чарапашкі ніндзя".
18.55. Каралеўскае паляванне.
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
◆21.10. "Нячаеў вярнуўся". (Францыя).
23.05. "Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар".
23.15. Футбол. Чэмпіянат Беларусі.

Канал "Астанкіна"

8.00. Раным-рана.
8.30. Зоркі фальклору Расіі ў праграме "Велікодны звон".
9.45. Пакуль усе дома.
10.15. Спартыўная гімнастыка.
11.00. Ранішняя зорка.
◆11.50. "Па закону Джунгляў". 1-я серыя.
* 13.00. "Піф і Геркулес".
13.10. "Падводная адысея каманды Кусто".
14.00, 17.25, 23.00. Навіны.
14.20. "Час Міраба". Д/ф.
15.15. "Галактыка. Цырк. Новыя зоркі".
* 15.45. "Кот Фелікс", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
16.40. Панарама.
17.20. Жывое дрэва рамёстваў.
17.40. Святочны канцэрт.
18.55. Тэлелоцыя.
◆19.10. "Графіня Шарамецева".
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны ўік-энд.
22.00. Ала Пугачова сустракае гасцей.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
8.30. "Светлая Хрыстова нядзеля". Д/ф.
9.00. Добрай раніцы, Еўропа.
9.30. Танцавальны марафон.
10.20. Аты-баты...
10.50. Каробка перадач.
◆11.05."Шчэн з сузор'я Гончых Псоў".
12.15. "Мне засталася адна забава..." А.Малінін.
13.20. "Не высечы..."
13.35. Кіпрас Мажэйка. Рэпартажы з "Малой Еўропы".
14.00. Рэтра-шлягер.
14.30. "Час міру". В.Астаф'еў.
14.50. "Формула-1". Гран-пры Сан-Марына.
* 17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч".
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. У Ксюшы.
◆19.25. "А ці быў Кароцін?" 1-я серыя.
20.50. Аншлаг. М.Еўдакімаў.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Канцэрт Мадонны ў Сіднеі.

Санкт-Пецярбург

* 9.30. "Аўтамабіль ката Леапольда" і інш.
10.00. Экспрэс-кіно.
10.15. Іграе В.Рэпін.
11.00. "Нядзельны лабірынт".
12.35. Фільм-балет.
13.15. Сем сланоў.
13.45. Гістарычны альманах.
14.30, 18.55, 21.50. Інфарм ТБ.
14.45. У часы клавесінаў і мадрыгалаў.
15.00. "Малінавая кошка". Музычная казка.
* 15.50. "Не хачу і не буду".
16.00. Фільмаскоп.
16.10. "Шчаслівыя моманты". Д/ф.
17.00. Чэмпіянат Італіі па футболу.
19.20. "Без назвы".
◆19.40. "Геніяльная ідэя".
21.05. Я.Шыфрын у Пецярбургу.
22.05. Ваш стыль.
22.15. Гумарыстычная праграма С.Альтава.
22.25. Адамаў яблык.
◆23.25. "Аголеная ў капелюшы".

8-ы канал

15.00. Аб'явы. Рэклама.
◆15.05. Мастацкі фільм.
17.00. ММ-4. "Нямецкая хваля".
17.30. ММ-4. "Прапаведнік Кенет Коўплэнд".
◆18.00 Тэлесерыял "Заліў небяспечны". "Апручаны заліў".
18.30. СОЛТЭК. "Тэлефэн". "Вуліца".
19.00. "Бізнес-план". ММ-4.
* 19.25. Мультфільм.
19.40. Спартыўная паралель.
20.25. Тыдзень з "Хрыстафорам".
20.35. Дзікая Амерыка.
◆21.10. "Ісус".
23.25. Рэклама. Аб'явы.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мульфільмы

КІНААФІША МІНСКА

23 красавіка

«МАСКВА»: "Місіс Даўтфайр" (2 с.) – 10.20(л), 12.40, 15.00, 19.10, 21.30. "Страсць у кайданах"xxx – 17.20. Шоу-праграма. "Парадыз" – 23.00 (толькі 23-га).

«КАСТРЫЧНІК»: "Місіс Даўтфайр" (2 с.) – 12.40, 16.50, 20.30. "Дзяўчынкі напракат"xxx (эротыка, меладрама, дэтэктыў, ЗША) – 15.00. "Страсці па Анжэліцы"xxx (лёгкая эратычная камедыя) – 19.10. Музычна-пацяшальная праграма "Макс-шоу" – 21.30.

«АЎРОРА»: "Самы маленькі гном" і іншыя мультфільмы(д) – 10.30. "Цудоўная знаходка, ці Самыя звычайныя цуды" (д) – 14.00. "Бетховен-2" – 11.00, 13.00, 15.09, 19.00, 21.00. "Я аб'яўляю вам вайну" – 12.00, 19.20, 21.10. "Залатая цясніна" – 15.40, 17.30. "Сны" – 17.00 (л).

«БЯРЭСЦЕ»: "Бетховен-2" – 12.00, 15.50, 19.20. "Каханне і кулі" – 14.00, 17.40, 21.30. "На краю бездані" – 16.40, 20.30. "Майстэрства забіваць" – 13.10, 18.30. "Залатая цясніна" – 11.30, 15.00.

«ВІЛЬНЮС»: "Бетховен-2" – 11.00, 15.40, 18.40. "Кібарг" – 12.30, 17.10. "Усёпаглынальная страсць" – 14.00, 21.30. "Бабнік-2"xx – 20.10. Відэазала: 13.10, 15.15., 17.20., 19.25, 21.30.

«ДРУЖБА»: "Соль на нашай скуры" – 13.40, 15.20, 19.10, 21.00. "Майстэрства забіваць" – 12.00, 17.30. Відэазала: "Чужыя-3" – 14.00, 18.00. "Агонь дракона" – 12.30, 16.00. Інфармацыйна-пацяшальная праграма – 20.00.

«ПАРТЫЗАН»: "Місіс Даўтфайр" (2 с.) – 10.00, 17.40. "Страсць у кайданах"xxx – 16.00, 19.50. "Клас 1999"xxx – 12.10. "Страсці па Анжэліцы"xxx – 13.50, 21.30.

«ПЕРАМОГА»: "Каханне і кулі" – 11.00, 14.40, 20.30. "Бетховен-2" – 12.50, 17.00, 18.40. Інфармацыйна-пацяшальная праграма – 21.00. Відэазала: "Разбуральнік" – 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00.

«САЛЮТ»: "Місіс Даўтфайр" (2 с.) – 10.00, 12.10, 14.20, 18.10, 22.00. "Страсць у кайданах"xxx – 16.30, 20.20.

«СУЧАСНІК»: "Занадта прыгожыя, каб жыць"xxx – 14.10. "Любоўныя прыгоды іншапланецян"xxxx – 16.00, 17.40, 19.20, 21.00.

«БЕЛАРУСЬ»: "Гарачыя галовы" – 10.30, 12.20, 15.20, 18.20, 19.50. "Майстэрства забіваць" – 10.40, 15.50, 17.30, 21.30. "Нумар "люкс" для генерала з дзяўчынкай" – 14.00, 19.10. "Кактэйль" – 13.30. "Адзінаццаць дзён, адзінаццаць начэй"xxx – 16.50, 21.00. –"Маленькія драконы" – 12.00.

«КІЕУ»: "Вар'яцкі рэйс"– 15.20. "Майстэрства забіваць" – 13.30, 18.30. "Завяшчанне "блакітнага" дзядзечкі"xxxx – 17.00, 20.20.

«КАМСАМОЛЕЦ»: Мультфільмы (д) – 10.20. "Бетховен" – 14.00, 16.00, 19.00, 20.30. "Вар'яцкі рэйс" – 12.00, 17.00. "Наёмны забойца" – 11.00, 15.00, 17.30, 20.40. Зала індыйскага фільма: "Калі ты не са мною" (2 с.) – 12.30, 18.20.

«МІР»: "Золата партыі" – 13.00, "Соль на нашай скуры" – 11.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00. "Спакуса"xxx – 12.00, 16.00, 20.00. "Школа сцюардэс" – 14.00, 18.00.

«ПІЯНЕР»: "Цудоўны лес"(д) – 10.00. "Ягорка" (д) – 14.10. "Чужыя-2" (2 с.)xx – 11.40, 15.30. "Незаконнае ўварванне" (1,5 с.)xxx – 18.00. Танцавальна-пацяшальная праграма – 20.00.

«РАКЕТА»: "Чужыя-2" (2 с.)xx – 12.00. "Незаконнае ўварванне" (1,5 с.)xxx – 14.20, 19.40. "Эмануэль"xxxx – 16.20, 18.00. "Інфармацыйна-пацяшальная праграма – 19.00.

«РАДЗІМА»: "Надзвычайныя прыгоды мушкецёраў"(д) – 11.40 (толькі 24-га). "Соль на нашай скуры" – 13.00, 16.30, 20.00. "Бравыя хлопцы" – 15.00, 18.30. Відэазала: "Д'Артаньгаў і тры сабакі-мушкецёры" – 16.00. "Узвод" – 18.00."Іствікскія ведзьмы" – 14.00, 20.00.

«ЗМЕНА»: "Надзвычайныя прыгоды мушкецёраў(д) – 12.00. "Незаконнае ўварванне" (1,5 с.)xxx – 16.10, 19.45. "Мядовы месяц у Лас-Вегасе"xx – 14.00, 18.00.

«ЦЭНТРАЛЬНЫ»: "Соль на нашай скуры" – 11.15, 15.50, 17.45. 21.00. "Сны" – 14.30, 19.40. "Вар'яцкі рэйс" – 9.50, 13.05.

«ЭЛЕКТРОН»: "Новыя прыгоды капітана Урунгеля"(д) – 11.10. "Бетховен" – 12.20, 14.00, 17.00, 20.00. "Гарачыя дзяўчынкі"xxxx – 15.40, 18.40. "Вар'яцкі рэйс" – 12.00, 13.20, 14.40, 18.00, 19.20. "Дом спатканняў" – 16.00. Інфармацыйна-пацяшальная праграма – 20.30.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Тыраж 50 000. Зак. 43.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел інфармацыі – 68-27-21; аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацыі – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Брэсцкай вобл. – (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37;
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.68-29-56, 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ:
Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Алесь САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара, дырэктар агенцтва "ЧЗ-інфарм"), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО, Майя ШЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ